

Банк тизимида меъёрий-хукукий мезонларга амал қилиниши

(2-бетда ўқинг).

Тижорат банклари рэнкинги, 2015 йилнинг III чораги якунларига кўра.....7

Долзарб шарҳ.....8-9

БАНК АЖВОРОННОМАНИ

Банк ходимлари, ишбилармонлар ва тадбиркорларнинг ҳафталик газетаси

ISSN 2010-6602

1995 йил январдан бошлаб нашр этилмоқда

№ 49 (1020), 2015 йил 10 декабрь

www.banknews.uz

Тинч ва фаровон ҳаётимизнинг ҳукукий асоси

«Ўзбекистон» халқаро анжуманлар саройида 5 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинган куннинг 23 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Унда давлат ва жамоат арбоблари, фан, маданият ва санъат намояндалари, пойтахт жамоатчилиги, мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган хорижий давлатлар элчихоналари ва халқаро ташкилотлар ваколатхоналари вакиллари иштирок этди.

Йиғилишни Тошкент шаҳар ҳокими Р.Усмонов очди.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мадҳияси янгради.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов тантанали йиғилишда маъруза қилди.

лаб олинадиган ва келгуси йилга шунга мувофиқ ном берилади.

Президентимиз Ислоҳ Каримов ташаббуси билан 2015 йил Кексаларни эъозлаш йили деб эълон қилинган эди.

«Кексаларни эъозлаш йили» Давлат дастури асосида ёши улуг инсонларнинг ҳаёт даражаси ва сифатини оширишга қаратилган меъёрий-хукукий база такомиллаштирилди. Кексаларнинг кўнглини кўтариш, саломатлигини мустаҳкамлаш, моддий ва маънавий қўллаб-қувват-

Давлатимиз раҳбари Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси мамлакатимизда суверен демократик давлат барпо этиш, инсон манфаатлари, ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, иқтисодий ривож ва турмушимиз фаровонлигини юксалтиришнинг асосий ҳуқуқий қафолати бўлиб келаётганини таъкидлади.

Ушбу тарихий санани байрам қилар эканмиз, мустақиллигимизнинг мустаҳкамланиши, ижтимоий-иқтисодий соҳаларнинг изчил ривожланиши, аҳоли турмуш даражасининг юксалиши, мамлакатимизнинг халқаро ҳамжамиятдаги нуфузи ортиши – барча ютуқ ва имкониятларимизда Асосий қонунимизнинг аҳамияти юксак эканлигини янада теран англаймиз.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси байрамининг яна бир муҳим жиҳати, шу куни халқимизнинг эзгу интилишларини ифода этадиган, жамиятимиз ривожига хизмат қиладиган энг устувор йўналишлар белги-

лаш кўламини кенгайтириш, тиббий ва ижтимоий хизмат кўрсатиш сифатини ошириш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилди. Фахрийларнинг ҳаёт фаолияти ва дам олишини мазмунли ташкил этиш, юртимиздаги тинчлик-осойишталик ва меҳр-оқибат муҳитини мустаҳкамлашда уларнинг тажрибасидан фойдаланишга алоҳида эътибор қаратилди.

Ватанимизни ҳар томонлама ривожлантириш, халқимиз фаровонлигини янада ошириш йўлидаги бундай ишлар изчил давом эттирилмоқда.

Президентимиз Ислоҳ Каримов кириб келаётган янги – 2016 йилни мамлакатимизда Соғлом она ва бола йили деб эълон қилишни таклиф этди. Давлатимиз раҳбарининг бу таклифини йиғилганлар гулдурас қарсақлар билан қўллаб-қувватлади.

Тантанали маросим санъат усталари ва ёш ижрочиларнинг байрам концерти билан якунланди.

ЎЗА.

2016 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети қабул қилинди

2015 йил 3-4 декабрь кунлари Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг тўртинчи ялпи мажлиси ўтказилди. Мажлисида Вазирлар Маҳкамасининг таклиф этилган аъзолари, вазирлик ва идораларнинг раҳбарлари, бошқа ташкилотлар, оммавий ахборот воситаларининг вакиллари иштирок этдилар.

Мажлисни Олий Мажлис Сенатининг Раиси Н.Йўлдошев олиб борди.

Сенаторлар ўз ишларини Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов томонидан Ўзбекистон Республикаси Конституцияси 93-моддасининг 23-бандига мувофиқ парламент юқори палатасига киритилган «Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг йигирма уч йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида»ги масалани кўриб чиқишдан бошладилар.

Мажлис иштирокчилари Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг йигирма уч йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисидаги ҳужжатнинг қабул қилиниши инсоннинг ҳуқуқ ва эркинликлари олий қадрият деб ҳисобланадиган давлатимиз инсонпарварлигининг яна бир ёрқин ифодаси, олиб

борилаётган демократик, ижтимоий-сиёсий ва социал-иқтисодий ислохотлар мазмун-моҳиятининг кўриниши эканлигини қайд этдилар. Амнистия ҳужжатининг айрим тоифадаги шахсларга нисбатан қўлланилиши катта ижтимоий ва тарбиявий аҳамиятга эга.

Ушбу масала юзасидан Олий Мажлис Сенатининг «Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг йигирма уч йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида»ги қарори қабул қилинди.

Шундан сўнг сенаторлар Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетини, давлат мақсадли жамғармаларининг бюджетларини ҳамда 2016 йилга мўлжалланган солиқ ва бюджет сиёсатининг асосий йўналишларини кўриб чиқдилар.

(Давоми 2-бетда).

Ҳуқуқий меъёрларга риоя қилиш ютуқлар асосидир

Марказий банкда Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 23 йиллигига бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтди.

Бош қомусимиз Ўзбекистонда ҳуқуқий демократик давлат, кучли фуқаролик жамияти, эркин бозор муносабатларига асосланган иқтисодий таркиб топтириш, халқимиз учун фаровон ҳаёт барпо этиш, халқаро майдонда муносиб ўрни-мизни эгаллашда мустаҳкам пойдевор бўлиб хизмат қилмоқда.

Тадбирда таъкидланганидек, мамлакатимиз банк тизими эришаётган ютуқларда, ислохот-

ларнинг самарадорлигини таъминлашда миллий банк қонунчилигида белгиланган қоида ва меъёрларга оғишмай амал қилинаётгани муҳим омил бўлмоқда. Турлича мулк шакллари асосида ташкил этилган банк-кредит ташкилотлари молия бозорида давлат банклари билан тенгма-тенг фаолият кўрсатмоқда. Улар мамлакат иқтисодийтини янада ривожлантириш, жамият фаровонлигини оширишга қаратилган

давлат ва ҳукумат дастурлари ижросини таъминловчи, бозор муносабатларини ривожлантирувчи етакчи тизимга айланди. Бу Марказий банкнинг тизимда қонун устуворлигини таъминлаш, кредит ташкилотларининг қонунларга ҳурмат ва ҳуқуқий маданиятни такомиллаштириш, уларга итоат қилиш туйғусини шакллантиришга катта эътибор бераётгани ифодасидир.

(Давоми 3-бетда).

ISLOHOTLAR SAMARASI

2016 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети қабул қилинди

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Сенаторлар таъкидлаганидек, бош молиявий ҳужжат – Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети, давлат мақсадли жамғармаларининг бюджетлари ҳамда 2016 йилга мўлжалланган солиқ ва бюджет сиёсатининг асосий йўналишлари мамлакатимизда барқарор иқтисодий ўсишни ва барқарорликни таъминлаш мақсадида иқтисодиётни ислоҳ қилиш ва модернизация қилиш жараёнларини изчил давом эттириш, асосий макроиқтисодий кўрсаткичлар мувозанатини сақлаш, хусусий мулкчилик аҳамиятини тубдан ошириш, хусусий тадбиркорликнинг ишончли ҳимоясини таъминлаш, фермерлик ҳаракатини ривожлантириш юзасидан Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан белгилаб берилган устуворликлар, мақсадлар ҳамда вазифалар асосида ишлаб чиқилди.

Бюджет-солиқ сиёсатининг асосий йўналишлари, шунингдек, келгуси йилнинг асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари ялпи ички маҳсулотни 7,8 фоизга оширишни назарда тутди.

Шунингдек, 2016 йилда иқтисодий ўсишнинг юқори кўрсаткичлари фаол инвестиция сиёсатини юритиш ҳисобига ҳам таъминланади. Жумладан, 2016 йилда барча капитал қўйилмалар ҳажмини 9,6 фоизга оширишни таъминлаш назарда тутилмоқда, шунингдек, иқтисодиётнинг устувор тармоқларини молиявий қўллаб-қувватлаш мақсадида Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан жами 4,5 триллион сўм ёки ялпи ички маҳсулотнинг 2,1 фоизи ажратилиши мўлжалланмоқда.

2016 йилга мўлжалланган солиқ-бюджет сиёсати ишлаб чиқаришни янада модернизация қилиш, техник ва технологик янгилаш, шунингдек, йўл-транспорт ва муҳандислик-коммуникация инфратузилмасини, агро-саноат мажмуасини жадал ривожлантириш, экспорт ўсишини таъминлаш, мамлакатимиз иқтисодиётининг рақобатбардошлигини оширишга қаратилган.

Солиқ сиёсатидаги асосий устуворликлар ҳўжалик юритувчи субъектлар ва аҳолига тушадиган солиқ юкини янада камайтириш, иқтисодиётнинг барқарор ўсишини рағбатлантирувчи солиқ солиш тизимини соддалаштириш, маҳаллий бюджетларнинг даромад қисмини мустаҳкамлаш орқали бюджет тизими бюджетларининг мутаносиблигини таъминлашдан иборат бўлиб қолмоқда.

Аҳоли даромадлари зиммасига ту-

шадиган солиқ юкини камайтириш мақсадида солиқ солишнинг иккинчи поғонаси бўйича жисмоний шахслар даромадидан олинадиган солиқ ставкасини 8,5 фоиздан 7,5 фоизгача пасайтириш назарда тутилмоқда, бу эса аҳоли даромадларини 235 миллиард сўмга кўпайтириш имконини беради.

2016 йилда хизматлар соҳасидаги микрофирмалар ва кичик корхоналар учун ягона солиқ тўлови ставкасининг 6 фоиздан 5 фоизга пасайтирилиши 2012-2016 йилларда Ўзбекистон Республикасида хизматлар соҳасини ривожлантириш дастурида назарда тутилганидек, мазкур соҳанинг ялпи ички маҳсулотдаги улушини 54,5 фоиздан 55,5 фоизга кўпайтириш имконини беради.

Мамлакатимизнинг бош молиявий ҳужжатини муҳокама этиш чоғида сенаторлар Давлат бюджети ижтимоий соҳага йўналтирилганлиги сақланиб қолаётганлигини, чунончи, Давлат бюджетининг ижтимоий харажатлари

59,2 фоизни ташкил қилаётганлигини қайд этдилар.

Глобал молиявий-иқтисодий инқироз ва унинг оқибатлари давом этаётган, жаҳоннинг кўпчилик мамлакатларида инвестициявий фаоллик сустлашаётган ҳамда ўсиш суръатлари пасаяётган бир шароитда 2016 йилга мўлжалланган Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетида аҳоли реал даромадлари ва жамғармаларининг, турмуш даражасининг оширилиши назарда тутилмоқда. Бунда ойлик иш ҳақи, стипендиялар, ижтимоий нафақалар ва пенсиялар миқдорларини инфляция суръатларидан ортиқ миқдорларда ошириш, муҳтож оилаларнинг манзилли ижтимоий қўллаб-қувватлашини кучайтириш, шунингдек, бюджет маблағларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш назарда тутилмоқда.

Сенаторлар Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетини, давлат мақсадли жамғармаларининг

бюджетларини ҳамда 2016 йилга мўлжалланган солиқ ва бюджет сиёсатининг асосий йўналишларини тасдиқладилар.

Шундан сўнг «Солиқ ва бюджет сиёсатининг 2016 йилга мўлжалланган асосий йўналишлари қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»-ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни кўриб чиқилди.

Ялпи мажлисда Вазирлар Маҳкамаси томонидан тақдим этилган 2016 йилда иш ўринларини ташкил этиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш дастури ҳам кўриб чиқилди ҳамда маъқулланди. Дастур параметрлари Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҳукумат мажлисидаги 2014 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунларига ва 2015 йилдаги иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган маърузасида белгилаб берилган вазифалар асосида ишлаб чиқилганлиги қайд этилди.

Ушбу дастур мамлакатимизнинг ижтимоий-иқтисодий ҳаёти учун муҳим аҳамиятга эга ҳамда ҳудудларнинг ва иқтисодиёт тармоқларининг салоҳиятидан фойдаланиш, демографик омилларни ва иқтисодиётдаги таркибий ўзгаришларни инобатга олган ҳолда меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш орқали аҳоли бандлигини таъминлаш бўйича ҳар томонлама ҳамда ўзаро боғлиқ чора-тадбирларни амалга оширишга қаратилган.

Дастурда оилавий тадбиркорликни, миллий ҳунармандчиликни ривожлантириш, ишбилармонлик ва инвестиция мухитини яратиш, тадбиркорларнинг кредит ва моддий хомашё ресурсларидан фойдаланишини кенгайтириш, коллеж битирувчиларини ишга қабул қилувчи кичик корхоналарга кенг имтиёзлар бериш ҳисобига иш ўринларини ташкил этишда кичик бизнеснинг ролини янада оширишга доир чора-тадбирлар алоҳида ўрин эгаллайди.

Корхоналар (иш берувчи), таълим муассасаларининг битирувчилари ва ота-оналар ўртасида тузилган уч то-

монлама шартномалар самарадорлигини ошириш ва бундай шартномаларнинг тўлиқ бажарилишини таъминлаш, маҳаллий ҳокимликлар ҳузурида ташкил этилган ишга жойлаштириш масалалари бўйича комиссиялар фаолиятининг самарадорлигини кучайтириш чоралари кўрилмоқда.

Дастурда иш ўринларини ташкил этиш, аҳолини ишга жойлаштириш бўйича давлат ва ҳўжалик бошқаруви органларининг, халқ депутатлари туманлар ва шаҳарлар Кенгашларининг, барча даражадаги ҳокимликларнинг аниқ вазифалари белгилаб берилмоқда. Умуман олганда, дастурга мувофиқ 2016 йилда 992,7 минг кишини ишга жойлаштириш назарда тутилган. Шундан 511,5 минг киши таълим муассасалари битирувчиларидир.

Сенаторлар «Электрон ҳукумат тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқдилар. Ушбу ҳуқуқий ҳужжат давлат органлари фаолиятининг самарадорлигини янада оширишга, аҳолига, жисмоний ва юридик шахсларга ахборот-коммуникация технологияларидан (АКТ) кенг фойдаланиш орқали давлат хизматларини кўрсатиш тизимини такомиллаштиришга қаратилганлиги таъкидланди.

Қонун «электрон ҳукумат» фаолиятини ташкил этишнинг давлат органлари фаолиятининг очик-ошкоралиги, даъво қилувчиларнинг электрон давлат хизматларидан тенг фойдаланиши, ахборот хавфсизлигини таъминлаш каби принципларини мустаҳкамлайди.

Қонун шу жумладан, «бир дарча» принципи асосида электрон ҳужжат алмашиш имкониятларини кенгайтирмоқда, аҳоли ва тадбиркорлик субъектлари билан ўзаро алоқанинг самарали механизмларини яратишни, электрон давлат харидлари тизимини ривожлантиришни назарда тутмоқда.

Қонунда электрон давлат хизматларини кўрсатувчи Вазирлар Маҳкамасининг, марказда ва жойлардаги давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг ваколатлари, функциялари, шунингдек, фуқароларнинг, жисмоний ҳамда юридик шахсларнинг ушбу соҳадаги ҳуқуқлари белгилаб берилмоқда. «Электрон ҳукумат» фаолиятининг тартиби, асосий инфратузилма хусусиятлари белгиланмоқда.

Сенаторларнинг фикрича, «Электрон ҳукумат тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг кучга кириши электрон давлат хизматларини кўрсатиш тизимини ривожлантириш соҳасидаги навбатдаги муҳим қадам бўлади, турли маъмурий ➔

Банк тизимида меъёрий-ҳуқуқий мезонларга амал қилиниши

«Хусусий банк ва молия институтлари ҳамда улар фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонун ижроси доирасидаги чора-тадбирларда ҳам бу ўз ифодасини топмоқда

Пойтахтимизда Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ва «Трастбанк» хусусий акциядорлик банки томонидан мамлакатимиз банк тизимида меъёрий-ҳуқуқий мезонларга амал қилиш, хусусан, «Хусусий банк ва молия институтлари ҳамда улар фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонун

ижроси доирасида олиб борилаётган ишларга бағишланган матбуот анжумани ташкил этилди.

Банк тизимининг базавий ҳуқуқий принциплари Ўзбекистон Республикаси Конституциясида аниқ ифодаланган бўлиб, мамлакатимизда пул ва кредит соҳасидаги муносабатларни қонунчилик

асосида мувофиқлаштириш, банкларнинг молиявий барқарор фаолият юритишини назорат қилиш Марказий банк зиммасига юклатилган.

Марказий банкнинг қонун ижодкорлиги банкларнинг пул-кредит сиёсатининг долзарб йўналишларига мувофиқ иқтисодиётни ўз вақтида ва самарали молиялаш,

банк тизими асосий кўрсаткичларининг белгиланган параметрларига эришиш, яъни жамғармаларни инвестицияларга йўналтириш, кредит ташкилотлари ва реал сектор узвийлигини таъминлаш, мижозларнинг банк хизматларидан фойда-

ланиш имкониятлари ҳамда банк-молия хизматлари сифатини кенгайтириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш, аҳолининг молиявий саводхонлигини оширишга қаратилмоқда.

(Давоми 4-бетда).

ISLOHOTLAR SAMARASI

тартиб-таомилларни янада енгиллаштириш, давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятининг очиқлиги ҳамда ошқоралигини таъминлаш, самарадорлигини ошириш учун ҳуқуқий асос яратади. Қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

Шундан сўнг сенаторлар **«Ўзбекистон Республикасининг Божхона кодексини тасдиқлаш тўғрисида»**ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқдилар.

Божхона кодексининг янги таҳрири божхона ишларининг ягона ва бирхиллаштирилган қонунчилик базасини янада ривожлантириш, божхона маъмурчилигининг барча босқичлари ва даражаларида норма ҳамда ташкилий-ҳуқуқий механизмларнинг бир хилда қўлланилишини таъминлаш, божхона томонидан тартибга солишнинг ошқоралигини ошириш мақсадида ишлаб чиқилганлиги таъкидланди.

Шундан сўнг **«Ўзбекистон Республикасининг Божхона кодекси қабул қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш, шунингдек, айрим қонун ҳужжатларини ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида»**ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни кўриб чиқилди. Ушбу норматив-ҳуқуқий ҳужжат билан «Маҳсулотлар ва хизматларни сертификатлаштириш тўғрисида»ги, «Энергиядан оқилона фойдаланиш тўғрисида»ги, «Ташқи иқтисодий фаолият тўғрисида»ги Қонунларга, Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекси, бир қатор бошқа қонун ҳужжатларига тегишли ўзгартишлар киритилди.

Шунинг билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати тўртинчи ялпи мажлисининг биринчи иш куни якунланди.

Жорий йил 4 декабрь кунги мажлис давомида сенаторлар **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқдилар.

2014 йилда давлат ҳокимияти тизимини янада демократлаштиришга қаратилган, Ўзбекистон Республикаси Конституциясига киритилган тузатишларни амалга ошириш мақсадида «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Регламенти тўғрисида»ги, «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Регламенти тўғрисида»ги, «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси тўғрисида»ги Қонунларга, бир қатор бошқа қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди.

Ҳукуматнинг мустақиллигини ва аини пайтда жавобгарлигини янада

оширишга қаратилган, Конституцияга киритилган тузатишларни амалга ошириш мақсадида «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси тўғрисида»ги Қонунда унинг ваколатлари аниқроқ белгилаб берилмоқда, бу эса сенаторларнинг фикрича, ижро этувчи ҳокимият тизимини, давлат бошқаруви органлари фаолиятини янада демократлаштиришга, уларнинг самарадорлигини оширишга кўмаклашади.

Сайлов тўғрисидаги қонун ҳужжатларига бир қатор ўзгартишлар киритилди. Хусусан, «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида»ги, «Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси тўғрисида»ги Қонунларга ва бошқа қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритилди. Жумладан, Марказий сайлов комиссиясининг ваколатлари кенгайтирилди. Энди унинг зиммасига халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашига сайлов бўйича сайлов комиссияларининг фаолиятини услубий жиҳатдан таъминлаш функциялари юкланмоқда, сайлов тизимини янада демократлаштиришга қаратилган бошқа қўшимчалар ҳам киритилди.

Мажлис давомида корпоратив бошқарув соҳасидаги муносабатларни тартибга солиш қонун ҳужжатларига киритилган ўзгартиш ва қўшимчалар кўриб чиқилди. 2015 йил 24 апрель куни «Акциядорлик жамиятларида замонавий корпоратив бошқарув услубларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони қабул қилинганлиги муносабати билан «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги, «Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида»ги, «Сугурта фаолияти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунларига ҳамда бошқа қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди. Мазкур ўзгартиш ва қўшимчалар акциядорлик жамиятлари фаолиятининг ташкилий-ҳуқуқий асосларини янада такомиллаштиришга, потенциал инвесторлар учун уларнинг очиқлиги ва жалб этувчанлигини таъминлаш, корпоратив бошқарувнинг замонавий усулларини жорий этиш, мамлакатимиз иқтисодиётига тўғридан-тўғри чет эл инвестицияларини кенг жалб қилиш учун қулай шарт-шароитлар яратишга қаратилган.

Қонун билан процессуал қонун ҳужжатларига бир қатор ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди. Хусусан, суд иши тезкорлигини, очиқлигини ва сифатини, унинг фуқаролар учун қулайлигини ошириш мақсадида Ҳўжалик процессуал кодексига, Бюджет кодексига ва «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги Қонунга киритилган ўзгартишларга мувофиқ

www.uza.uz

тегишли суд тартиб-таомилларини ўтказишда ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланишнинг турли шакллари, жумладан, ижро варақасини судьянинг электрон рақамли имзоси билан тасдиқланган электрон ҳужжат тарзида жўнатиш мумкинлиги белгилаб қўйилмоқда. Қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

Сенаторлар Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонун ҳужжатларини ҳам кўриб чиқдилар ва маъқулладилар.

Шундан сўнг сенаторлар Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқаролар ва тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ҳамда қонуний манфаатлари ҳимоясини таъминлаш бўйича кўрилатган чора-тадбирлар тўғрисидаги ҳисоботини тингладилар.

Ҳисобот даврида қонунийликни таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, жамият ҳамда давлатнинг қонун билан ҳимоя қилинадиган манфаатларини, Ўзбекистон Республикасининг конституциявий тузумини ҳимоя қилиш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва уларни профилактика қилиш юзасидан зиммаларига юклатилган вазифаларни бажаришга доир кўплаб ишлар прокуратура органлари томонидан бажарилганлиги сенаторлар томонидан қайд этилди.

Муҳокама чоғида қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг меҳнат, ижтимоий таъминот, соғлиқни сақлаш, таълим соҳасидаги ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини таъминлаш бўйича прокуратура органлари фаолиятининг самарадорлигини янада

оширишга доир таклиф ҳамда тавсиялар билдирилди.

Тадбиркорлар ҳуқуқларининг ишончли ҳимоя қилинишини таъминлаш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва уларни профилактика қилиш, кенг жамоатчиликни жиноятга қарши курашишга жалб қилиш, мамлакатимизда қонунийликни ва ҳуқуқ тартиботини таъминлашга доир прокуратура томонидан амалга оширилаётган чора-тадбирларни кучайтириш тавсия этилди.

Сенаторлар Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқаролар ва тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ҳамда қонуний манфаатлари ҳимоясини таъминлаш бўйича кўрилатган чора-тадбирлар тўғрисидаги ҳисоботини тасдиқладилар.

Шундан сўнг сенаторлар Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди ва Олий суди таркибига ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги масалаларни, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ваколатига кирадиган бошқа масалаларни кўриб чиқдилар.

Кўриб чиқилган барча масалалар юзасидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг тегишли қарорлари қабул қилинди.

Умуман олганда, Сенат ялпи мажлисининг якунларига кўра 15 та масала, шу жумладан, 7 та қонун кўриб чиқилди. Сенаторларнинг фикрича, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 23 йиллиги муносабати билан мамлакатимиз парламенти томонидан қабул қилинган амнистия тўғрисидаги ҳужжат, Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети, давлат мақсадли жамғармаларининг бюджетлари ҳамда 2016 йилга мўлжалланган солиқ ва бюджет сиёсатининг асосий йўналишлари, 2016 йилда иш ўринларини ташкил этиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш дастури, Сенат мажлиси давомида маъқулланган қонунлар демократик ижтимоий-сиёсий, социал-иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг ва фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг, давлат ҳокимияти ва бошқаруви тизимини янада демократлаштиришнинг, иқтисодиётни, суд-ҳуқуқ тизимини эркинлаштиришнинг, мамлакатимиз хавфсизлигини, барқарор ривожланишини таъминлашнинг, инсонлар турмуш даражасини ва сифатини оширишнинг муҳим омилига айланган.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг тўртинчи ялпи мажлиси ўз ишини якунлади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Ахборот хизмати материаллари асосида тайёрланди.

Ҳуқуқий меъёрларга риоя қилиш ютуқлар асосидир

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Мамлакатимиз молия-банк тизими ўзининг барқарор ва ишончли эканини, ривожланишнинг тўғри ва оқилона йўлини танлаганини дунё ҳам-жамиятига исботлаб берди. Банк қонунчилиги базасининг изчил такомиллашиб бориши, иқтисодиёт ривожининг янги суръатларига жавоб бериши, иқтисодий ташаббуслар ва масалаларни ечишнинг ҳуқуқий таянчи бўлиб қолаётгани халқаро молия ташкилотлари, экспертлари, инвесторларнинг Ўзбекистон банк тизимига бераётган баҳоларида ёрқин акс этмоқда.

Марказий банкнинг республика банк тизими фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш ваколатидан самарали фойдаланиши миллий иқтисодий тараққиёт ва жаҳон тажрибасини эътиборга олган ҳолда банк тизими қонунчилик базасини

мустаҳкамлаш, либераллаштириш, олиб борилаётган ислохотлар изчиллигини таъминлаш, банклар барқарорлигини сақлаб туриш, омонатчилар ва кредиторларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш, банклар ва тадбиркорлик тузилмалари ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорликни кучайтириш бора-сида қатор ишларни амалга оширишга шароит яратмоқда.

Айни пайтда Марказий банк раҳбарлигида банк тизими барқарорлигини янада мустаҳкамлаш, тижорат банкларининг инвестицион фаолигини ошириш, иқтисодиётни модернизациялаш, ишлаб чиқариш қувватларини технологик жиҳатдан қайта жиҳозлаш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни фаол молиявий қўллаб-қувватлаш, банк инфратузилмасини ривожлантириш орқали аҳоли ва тадбиркорлик субъект-

ларига кўрсатилаётган замонавий хизматлар кўламини кенгайтиришга йўналтирилган стратегик вазифалар амалга оширилмоқда. Уларнинг ижросини мавжуд қонунчилик негизда таъминлаш банк тизимининг ҳар бир ходимидан ўз ишига масъулиятни ҳис этган ҳолда ёндашиш-ни талаб қилади.

Анжуманда сўзга чиққанлар Асосий қонун банк тизимини эркинлаштириш ва молия бозорида рақобат муҳитини ривожлантириш, кредит ташкилотлари фаолияти шаффофлигини таъминлаш, мижозлар ва тадбиркорлик субъектлари ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, пировардида аҳоли турмуш фаровонлигини юксалтиришда мустаҳкам ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилаётганини қайд этиб ўтдилар.

Бекзод АКРОМОВ.

BANK TIZIMI

Банк тизимида меъёрий-ҳуқуқий мезонларга амал қилиниши

«Хусусий банк ва молия институтлари ҳамда улар фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонун ижроси доирасидаги чора-тадбирларда ҳам бу ўз ифодасини топмоқда

(Давоми. Бошланиши 2-бетда).

Банк назорати ва асосий кўрсаткичлар бўйича халқаро иқтисодий-ҳуқуқий меъёрларнинг қўлланилиши, банк тизими ва мижозларнинг ўз вақтида бундан хабардор этиб борилиши банклар фаолиятининг ошқоралигини таъминлаш, банкларнинг рақобатбардошлигини мустаҳкамлаш, тизимдаги ҳуқуқий муносабатлар маданияти ва ходимлар этикети ривожланишини таъминлаб, пировардида миллий иқтисодиётнинг босқичма-босқич ўсиб боришига хизмат қилмоқда.

– Банк қонунчилигининг тадрижий ривожини янги қонунлар ва амалдаги қонунларга қўшимча ва ўзгартиришлар киритиб борилишида акс этмоқда, – дейди **Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг Кредит ташкилотлари фаолиятини лицензиялаш ва тартибга солиш департаменти директори ўринбосари Жаҳонгир Абдурасулов**. – Бу мамлакатимиз иқтисодиётида ва молия бозорида содир бўлаётган конъюнктуравий ўзгаришлар билан ҳамбарчас боғлиқдир. «Хусусий банк ва молия институтлари ҳамда улар фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонунни қабул қилиш ташаббуси Давлатимиз раҳбарининг «Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси»да илгари сурилган эди. Ушбу қонун талай ўзига хосликларга эга. Унга биноан ташкил этилаётган янги хусусий банклар ва молия институтларининг устав капиталининг камида 50 фоизи муассислар – жисмоний шахслар улушига тенг, қолган қисми эса давлатга қарашли бўлмаган юридик шахсларга тегишли бўлиши лозим.

Хусусий банклар ва бошқа молия институтларига ўз фаолиятларини амалга ошириш жараёнида вазирликлар ва идоралар, маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органлари раҳбарларининг тижорат банклари ва уларнинг филиаллари фаолиятига, шу жумладан, филиалларнинг раҳбар ходимларини тайинлашга аралашилари, банк маблағлари ҳисобидан турли хил тўловлар ва бадалларни талаб қилишлари, шунингдек, назорат қилувчи ва ҳуқуқни муҳофаза этувчи органларнинг банк-кредит портфели ва активларини шаклланти-

риш билан боғлиқ тадбиркорлик таваккалчиликларини бошқариш бўйича банкларнинг фаолиятига аралашилари ман этилган.

Шунингдек, қонунда хусусий банклар ҳамда молия институтлари субъектлари фаолиятини текширишдан ўтказиш тартиби аниқлаштирилган: уларнинг молия-хўжалик фаолияти махсус ваколатли органнинг қарорига асосан режали тартибда кўпи билан беш йилда бир марта амалга оширилади.

Ўтган йиллар тажрибаси ушбу ҳужжат банк-молия тизимини янада мустаҳкамлаш, хусусий банк ва молия институтлари ҳамда хусусий мулкка асосланган лизинг, сугурта компаниялари, микромолиявий ташкилотларни ташкил этишнинг қонунчилик асосларини шакллантириш ҳисобига банк-молия соҳасига хусусий капитални жалб қилиш, банк ва бошқа молиявий хизматлар бозорида рақобатни кенгайтириш ҳамда мижозларга хизмат кўрсатиш сифатини оширишга, юксак халқаро стандартлар талабига мос замонавий бозор инфратузилмасининг ривожланишига хизмат қилишини исботлади.

Бугунги кунда мамлакатимиз молия бозорида 7 та хусусий тижорат банки ҳамда уларнинг жойларда 129 та филиали ва минибанки, 71 та нобанк кредит ташкилоти, хусусан, 27 та микрокредит ташкилоти ва 44 та ломбард, ўнлаб лизинг, сугурта, аудиторлик, ахборот-консалтинг, рейтинг ва бошқа институтлар фаолият кўрсатмоқда. Ҳозирда хусусий банкларнинг жами капитали 378,7 млрд. сўмни, активлари 2 389,4 млрд. сўмни ташкил этмоқда. Улар томонидан жалб этилган депозитлар миқдори 1 583,6 млрд. сўмга тенг бўлиб, 932,8 млрд. сўм миқдоридagi маблағлари кредит ва инвестиция сифатида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг лойиҳаларини молиялаштиришга йўналтирилган. Шуниси аҳамиятлики, хусусий банкларнинг барчаси халқаро рейтинг агентликларининг «барқарор» рейтинг баҳосига эга.

Анжуман давомида «Трастбанк» ХАБ ва «Trast-Leasing» компаниялари раҳбарлари ўз молиявий институтларининг мамлакатимиз бозоридаги фаолияти ҳақида тақдимот маросимини ўтказдилар ва журналистларни қизиқтирган саволларга батафсил жавоб бердилар.

Феруза КАРИМОВА, «Трастбанк» ХАБнинг Юридик хизмат департаменти директори:

– Мамлакатимизда фаолият юритаётган йирик акциядорлик тижорат банклари билан бир қаторда хусусий банклар ҳамда бошқа молиявий ташкилотларнинг самарали фаолият маҳсули ўлароқ, банк тизимининг нафақат республика миқёсида, балки халқаро майдонда ҳам нуфузи ошишида алоҳида аҳамият касб этмоқда.

Бунда 2012 йилда қабул

қилинган «Хусусий банк ва молия институтлари ҳамда улар фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонун хусусий банклар фаолияти ривожига муҳим ҳуқуқий асос бўлиб, мазкур қонун хусусий банклар ва молия институтлари фаолиятини амалга ошириш билан боғлиқ муносабатларни тартибга солиш ва уларнинг фаолият кафолатларини таъминлашга қаратилгани билан аҳамиятлидир. Шу билан бирга, ушбу қонун хусусий сармояни жалб этиш ва ундан иқтисодиётда самарали фойдаланиш учун улкан имкониятлар эшигини очди.

Бундан ташқари, муҳтарам Президентимизнинг «Акциядорлик тижорат банклари фаолиятини такомиллашти-

риш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ҳамда «Хусусий тижорат банкларини ташкил қилишни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонлари тижорат ва хусусий банкларни ташкил қилиш ва уларнинг фаолият юритиши учун қулай шарт-шароитларни яратди.

Мамлакатимиз банк тизимида яратилаётган бу каби имкониятлар ва ҳуқуқий асослар «Трастбанк» ва бошқа тижорат банклари учун инвестицион фаолиятни кенгайтириш, юқори халқаро рейтинг кўрсаткичларига эришиш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасини фаол молиявий қўллаб-қувватлаш имконини бермоқда.

Азиз МАҲМУДОВ, «Трастбанк» ХАБнинг Кредитлаш ва инвестиция фаолиятини мувофиқлаштириш департаменти директори ўринбосари:

– «Хусусий банк ва молия институтлари ҳамда улар фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонун давлатимиз томонидан хусусий банк ва молия институтларининг тадбиркорлик фаолияти эркинлигини ҳамда ҳуқуқий жиҳатдан муҳофаза қилинишини таъминлашга хизмат қилмоқда. Бу ўз ўрнида, банк кредит портфелини ҳамда активларини шакллантириш билан боғлиқ тадбиркорлик таваккалчиликларини бошқаришга доир фаолияти учун кенг имкониятлар яратмоқда.

Хусусан, бунга 2015 йил 1 ноябрь ҳолатига кўра, «Трастбанк» ХАБнинг кредит портфели 412,0 млрд. сўмни ташкил қилиб, бу кўрсаткич йил бошига нисбатан 25,0 млрд. сўмга ўсиши таъминлангани ёрқин мисолдир.

Шу билан бирга, банкимиз томонидан жорий йилнинг 10 ойи давомида жами ажратилган кредитлар миқдори 422,0 млрд. сўмни ташкил этди. Ушбу кредитлар ҳисобига 753 та янги иш ўринлари яратилди.

Кичик бизнес субъектларига ажратилган кредитлар ҳажми эса 251,5 млрд. сўмга тенг бўлиб, бунинг самарасида 382 та янги иш ўринлари яратилиши таъминланди.

«Трастбанк» томонидан 2015 йилнинг 10 ойи давомида инвестиция лойиҳаларини молиялаштириш учун йўналтирилган кредитлар ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1,3 баробарга ошиб, 69,0 млрд. сўмни ташкил қилди.

Иброҳим ФУЛОМОВ, «Trast-Leasing» МЧЖ менежери:

– 2011 йилда ташкил этилган лизинг компаниямиз мамлакатимиз молия-банк тизимидаги мавжуд қонунчилик, етарли меъёрий-ҳуқуқий базанинг шакллантирилгани туфайли қисқа муддат ичида лизинг хизматлари бозорида ўзининг мустаҳкам ўрнига эга бўлди. Бу эса, мижозлар базасини янада кенгайтириш, даромадлилик даражасини оширишда муҳим омил бўлди.

«Trast-Leasing» компанияси ҳозирги кунда республи-

ликамининг аксарият ҳудудларида тадбиркорлик субъектларига ўз хизматларини таклиф этиб келмоқда. Хусусан, пойтахтимизнинг 49, Тошкент вилоятининг 19, Самарқанд вилоятининг 10, Андижон вилоятининг 5, Навоий вилоятининг 3, Қорақалпоғистон Республикаси, Жиззах, Наманган, Фарғона, Сирдарё ва Қашқадарё вилоятларининг – 14 фоиз тадбиркорлик субъектлари компаниямиз мижозлари саналади.

«Хусусий банк ва молия институтлари ҳамда улар фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонун қабул қилинганидан буён ўтган йиллар мобайнида жамоамиз асосий эътиборини лизинг битимлари ҳажмини сезиларли даражада кенгайтиришга қаратди. Ҳозирда компаниямизнинг жами лизинг операциялари портфели

6 млрд. сўмдан зиёдни ташкил этмоқда. Лизинг портфелининг 52 фоизи – қурилиш ва махсус техника воситалари, 22 фоизи – қўчмас мулк, 17 фоизи – автотранспорт сектори лойиҳалари ва 9 фоизи – қурилма ҳамда асбоб-ускуна сотиб олишга сарфланган маблағлар ҳиссасига тўғри келади. Бугунга келиб «Trast-Leasing»нинг умумий активлари ҳажми 9 млрд. сўмдан ортди.

Яқинда компаниямиз ўз бизнес қўламини янада кенгайтириш йўлида янгиланган фаолият стратегияси амалиётга жорий қилди. Бинобарин, ана шу стратегияга мос равишда компания фаолияти қайтадан ташкил этилиб, тезкор бошқариш ва компания ривожланишига қўл келадиган механизмларни янада такомиллаштиришга эришилди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МОЛИЯ ВАЗИРЛИГИ,
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИНИНГ
Қ А Р О Р И

**Хўжалик юритувчи субъектларга бир нечта банкда ҳисоб рақамлар
очиш ва улардан тўловларни амалга ошириш тартибини ўз кучини
йўқотган деб топиш тўғрисида**

**Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида
2015 йил 17 ноябрь куни 864-1-сон билан
давлат рўйхатидан ўтказилди.**

Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси-
га мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Молия ва-
зирлиги ва Марказий банки Бошқаруви
ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги
ва Марказий банки Бошқаруви томонидан
1999 йил 20 декабрда 97 ва 99-89-сон билан тас-
диқланган Хўжалик юритувчи субъектларга бир
нечта банкда ҳисоб рақамлар очиш ва улардан

тўловларни амалга ошириш тартиби (рўйхат ра-
қами 864, 2000 йил 5 январь) (Ўзбекистон Респуб-
ликаси вазирликлари, давлат қўмиталари ва идо-
раларининг меъёрий ҳужжатлари ахборотномаси,
2000 й., 1-сон) ўз кучини йўқотган деб топилсин.

2. Мазкур қарор Ўзбекистон Республикаси
Давлат солиқ қўмитаси билан келишилган.

3. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан
эътиборан кучга киради.

**Ўзбекистон Республикаси
Молия вазири**
Тошкент ш.,
2015 йил 6 ноябрь,
97-сон

Р. АЗИМОВ

**Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки раиси**
Тошкент ш.,
2015 йил 6 ноябрь,
135-В-1-сон

Ф. МУЛЛАЖОНОВ

Келишилган:

**Ўзбекистон Республикаси
Давлат солиқ қўмитаси раиси**
2015 йил 6 ноябрь

Б. ПАРПИЕВ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ СОЛИҚ ҚЎМИТАСИ,
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ВА
КОММУНИКАЦИЯЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВАЗИРЛИГИ,
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИНИНГ
Қ А Р О Р И

**Давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти
органлари ҳамда тижорат банклари томонидан кўрсатиладиган барча
турдаги хизматларда электрон рақамли имзодан фойдаланиш
қоидаларини тасдиқлаш ҳақида**

**Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида
2015 йил 13 ноябрь куни 2727-сон билан
давлат рўйхатидан ўтказилди.**

Ўзбекистон Республикасининг «Электрон ра-
қамли имзо тўғрисида»ги Қонуни ва Ўзбекис-
тон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг

2015 йил 15 июлдаги 190-сонли «Электрон
рақамли имзолар калитларини рўйхатдан ўтка-
зиш марказлари фаолиятини янада тартибга

солишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги ва Марказий банки Бошқаруви **ҚАРОР ҚИЛАДИЛАР:**

1. Давлат ва хўжалик бошқаруви органлари,

Ўзбекистон Республикаси
Давлат солиқ қўмитаси раиси
Тошкент ш.,
2015 йил 9 ноябрь,
2015-33-сон

Ўзбекистон Республикаси
Ахборот технологиялари ва
коммуникацияларини ривожлантириш
вазирининг биринчи ўринбосари
Тошкент ш.,
2015 йил 9 ноябрь,
136-мх-сон

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки раиси
Тошкент ш.,
2015 йил 9 ноябрь,
337-В-сон

маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ҳамда тижорат банклари томонидан кўрсатиладиган барча турдаги хизматларда электрон рақамли имзодан фойдаланиш қоидалари иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан уч ой ўтгач кучга киради.

Б. ПАРПИЕВ

А. ФАЙЗУЛЛАЕВ

Ф. МУЛЛАЖОНОВ

Ўзбекистон Республикаси
Давлат солиқ қўмитаси,
Ахборот технологиялари ва
коммуникацияларини
ривожлантириш вазирлиги ва
Марказий банки Бошқарувининг
2015 йил 9 ноябрдаги
2015-33, 136-мх, 337-В-сонли қарорига
ИЛОВА

Давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ҳамда тижорат банклари томонидан кўрсатиладиган барча турдаги хизматларда электрон рақамли имзодан фойдаланиш ҚОИДАЛАРИ

Ушбу Қоидалар Ўзбекистон Республикасининг «Электрон рақамли имзо тўғрисида»ги ва «Электрон ҳужжат айланиши тўғрисида»ги Қонунлари, Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 26 сентябрдаги 215-сонли «Электрон рақамли имзодан фойдаланиш соҳасида норматив-ҳуқуқий базани такомиллаштириш тўғрисида»ги, 2007 йил 23 августдаги 181-сонли «Давлат ва хўжалик бошқаруви, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг ахборот-коммуникация технологиялардан фойдаланган ҳолда юридик ва жисмоний шахслар билан ўзаро ҳамкорли-

гини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ва 2015 йил 15 июлдаги 190-сонли «Электрон рақамли имзолар калитларини рўйхатдан ўтказиш марказлари фаолиятини янада тартибга солишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорларига асосан давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ҳамда тижорат банклари томонидан кўрсатиладиган барча турдаги хизматларда электрон рақамли имзодан фойдаланиш тартибини белгилайди.

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ҳузуридаги Янги технологиялар илмий-ахборот маркази (бундан буён матнда рўйхатга олиш маркази) томонидан берилган электрон рақамли имзо калити сертификатига эга бўлган шахслар давлат ва ҳўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ҳамда тижорат банклари томонидан кўрсатиладиган барча турдаги хизматлардан эркин фойдалана олади.

2. Ушбу Қоидаларда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

электрон рақамли имзо (бундан буён матнда ЭРИ деб юритилади) – электрон ҳужжатдаги мазкур электрон ҳужжат ахборотини ЭРИнинг ёпиқ калитидан фойдаланган ҳолда махсус ўзгартириш натижасида ҳосил қилинган ҳамда ЭРИнинг очик калити ёрдамида электрон ҳужжатдаги ахборотда хатолик йўқлигини аниқлаш ва ЭРИ ёпиқ калитининг эгасини идентификация қилиш имкониятини берадиган имзо;

хизматларни бажарувчилар – давлат ва ҳўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ҳамда тижорат банклари;

фойдаланувчи – хизматларни бажарувчиларга ахборот тизими орқали электрон сўров билан мурожаат қилган жисмоний ёки юридик шахс;

электрон хизмат – фойдаланувчининг электрон сўрови асосида хизмат бажарувчилар томонидан ваколатлари доирасида алоқа каналлари орқали барча турдаги хизматларни кўрсатиш;

электрон сўров – хизматларни бажарувчиларга электрон ҳужжат шаклида тақдим этиладиган электрон хизмат кўрсатиш тўғрисидаги талаб;

электрон ҳужжат – электрон шаклда қайд этилган, ЭРИ билан тасдиқланган ҳамда электрон ҳужжатнинг уни идентификация қилиш имконини берадиган бошқа реквизитларига эга бўлган ахборот;

ваколатли шахс – устав, шартнома, тегишли хатти-ҳаракатларни содир этиш ҳуқуқига ишончнома асосида рўйхатга олиш маркази номидан иш кўрувчи унинг ходими;

ЭРИнинг ёпиқ калити – ЭРИ воситаларидан фойдаланган ҳолда ҳосил қилинган, фақат имзо қўювчи шахснинг ўзига маълум бўлган ва электрон ҳужжатда ЭРИни яратиш учун мўлжалланган белгилар кетма-кетлиги;

ЭРИнинг очик калити – ЭРИ воситаларидан фойдаланган ҳолда ҳосил қилинган, ЭРИнинг ёпиқ калитига мос келувчи, ахборот тизимининг ҳар қандай фойдаланувчиси фойдалана оладиган ва электрон ҳужжатдаги ЭРИнинг ҳақиқийлигини тасдиқлаш учун мўлжалланган белгилар кетма-кетлиги;

ЭРИ калитининг сертификати – ЭРИнинг очик калити ЭРИнинг ёпиқ калитига мослигини

тасдиқлайдиган ва ЭРИ ёпиқ калитининг эгасига рўйхатга олиш маркази томонидан берилган ҳужжат. ЭРИ калитининг сертификати электрон ҳужжат шаклида ва қоғоз ҳужжат шаклида тайёрланиши мумкин;

ЭРИ воситалари – электрон ҳужжатда ЭРИ яратилишини, ЭРИнинг ҳақиқийлиги тасдиқланишини, ЭРИнинг ёпиқ ва очик калитлари яратилишини таъминлайдиган барча техникавий ва дастурий воситалар;

ЭРИнинг ҳақиқийлигини тасдиқлаш – ЭРИнинг ЭРИ ёпиқ калитининг эгасига тегишлилиги ва электрон ҳужжатдаги ахборотда хатолик йўқлиги текширилгандаги ижобий натижа;

ЭРИ калити сертификатининг ҳақиқийлигини тасдиқлаш – ЭРИ калитининг сертификати ЭРИнинг ёпиқ калити эгасига тегишлилиги ва ЭРИ калитининг сертификатидаги ахборотда хатолик йўқлиги текширилгандаги ижобий натижа.

3. ЭРИ калитининг сертификатини бериш тартиби ҳамда ЭРИ фойдаланувчилари ва эгаларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 26 сентябрдаги 215-сонли қарори билан тасдиқланган Электрон рақамли имзо калитларини рўйхатга олиш марказларининг фаолият кўрсатиш тартиби тўғрисидаги Низоми билан белгиланади.

2-боб. Фойдаланувчини идентификациялаш ва электрон сўровдаги ЭРИнинг ҳақиқийлигини текшириш

4. Хизматларни бажарувчилар томонидан фойдаланувчини идентификациялаш электрон сўровдаги ва ЭРИ калитининг сертификатидаги реквизитлар асосида амалга оширилади.

5. Хизматларни бажарувчиларга фойдаланувчи томонидан электрон сўров ЭРИ калитининг сертификати билан биргаликда юборилади.

6. Электрон сўровдаги ЭРИнинг ҳақиқийлигини текшириш хизматларни бажарувчилар томонидан ЭРИ воситаларидан фойдаланилган ҳолда электрон сўров келиб тушган кундан кейинги иш кунидан кечиктирмасдан амалга оширилади.

7. Электрон сўровдаги ЭРИнинг ҳақиқийлигини текшириш қуйидаги усуллар билан амалга оширилади:

электрон ҳужжатдаги ахборотда хатолик йўқлигини аниқлаш;

ЭРИ калити сертификатининг ҳақиқийлигини текшириш;

ЭРИ калити сертификатининг мақомини текшириш;

электрон сўров мақсади ЭРИ калити сертификатида кўрсатилган мақсадларга мувофиқлигини текшириш.

8. Электрон сўровдаги ЭРИнинг ҳақиқийлигини текшириш ушбу Қоидаларнинг 7-бандида кўрсатилган барча усуллардан фойдаланилган ҳолда амалга оширилади.

9. Электрон ҳужжатдаги ахборотда хатолик йўқлигини аниқлаш хизматларни бажарувчилар томонидан ЭРИнинг очиқ калити ёрдамида ЭРИ воситаларидан фойдаланган ҳолда амалга оширилади.

10. ЭРИ калити сертификатининг ҳақиқийлигини текшириш хизматларни бажарувчилар томонидан ЭРИ воситалари ёрдамида ваколатли шахснинг ЭРИ калити сертификатидан фойдаланган ҳолда амалга оширилади.

11. Электрон сўровдаги ЭРИ калити сертификатининг ҳақиқийлигини тасдиқлаш мазкур сертификатдаги ваколатли шахс ЭРИсининг ҳақиқийлигини тасдиқлашдан иборат.

12. Хизматларни бажарувчилар ваколатли шахснинг ЭРИ калити сертификатининг электрон ҳужжат шаклини Рўйхатга олиш марказлари ваколатли шахсларининг электрон рақамли имзоси калитлари сертификатларининг ягона давлат реестридан олади.

13. Хизматларни бажарувчилар ЭРИ калити сертификатининг ҳақиқийлигини тасдиқлаганидан сўнг ЭРИнинг ҳақиқийлиги тасдиқланган пайтидаги ёки имзолаш пайтини белгиловчи далиллар бўлганда электрон ҳужжат имзоланаётган пайтидаги ЭРИ калити сертификатининг мақомини текширади.

14. ЭРИ калити сертификатининг мақоми хизматларни бажарувчилар томонидан ЭРИ воситалари билан рўйхатга олиш марказига алоқа каналлари орқали мурожаат қилиш йўли билан текширилади.

15. ЭРИ калити сертификатига рўйхатга олиш маркази томонидан амалда амал қилиши тўхтатиб турилган ва бекор қилинган мақомлари берилади.

16. ЭРИ калити сертификатининг мақоми тўғрисидаги ахборот рўйхатга олиш маркази томонидан хизматларни бажарувчиларга ваколатли шахснинг ЭРИси билан тасдиқланган шаклда алоқа каналлари орқали тақдим этилади.

17. Электрон сўров мақсади ЭРИ калити сертификатига кўрсатилган мақсадларга мувофиқ бўлиши лозим.

18. Электрон сўровдаги ЭРИнинг ҳақиқийлигини текшириш натижаси бўйича хизматларни бажарувчилар томонидан электрон сўров келиб тушган кундан кейинги бир иш куни ичида электрон сўровдаги ЭРИнинг ҳақиқийлиги тасдиқланганлиги ёки тасдиқланмаганлиги ҳақида қарор қабул қилинади.

19. Электрон сўровдаги ЭРИнинг ҳақиқийлиги куйидаги ҳолатларда тасдиқланган ҳисобланади: электрон ҳужжатдаги ахборотда хатолик йўқлиги аниқланганда;

ЭРИ калити сертификатининг ҳақиқийлиги тасдиқланганда;

ЭРИ калити сертификатининг мақоми амалда деб топилганда;

электрон сўров мақсади ЭРИ калити сертификатида кўрсатилган мақсадларга мувофиқ бўлганда.

20. Электрон сўровдаги ЭРИнинг ҳақиқийлиги тасдиқланганлиги хизматларни бажарувчилар томонидан электрон сўровни кўриб чиқиш учун асос бўлади.

21. Электрон сўровдаги ЭРИнинг ҳақиқийлиги куйидаги ҳолатларда тасдиқланмаган ҳисобланади:

электрон ҳужжатдаги ахборотда хатолик аниқланганда;

ЭРИ калити сертификатининг ҳақиқийлиги тасдиқланмаганда;

ЭРИ калити сертификатининг мақоми — амал қилиши тўхтатиб турилган ёки бекор қилинган деб топилганда;

электрон сўров мақсади ЭРИ калити сертификатида кўрсатилган мақсадларга мувофиқ бўлмаганда.

22. Ушбу Қоидаларнинг 21-бандида кўрсатилган ҳолатларнинг камида биттаси мавжуд бўлганда электрон сўровдаги ЭРИнинг ҳақиқийлиги тасдиқланмаган ҳисобланади.

23. Электрон сўровдаги ЭРИнинг ҳақиқийлигини текшириш натижаси бўйича хизматларни бажарувчилар томонидан электрон сўровдаги ЭРИнинг ҳақиқийлиги тасдиқланмаганлиги ҳақида қарор қабул қилинган тақдирда, хизматларни бажарувчилар мазкур қарор қабул қилинган куннинг ўзида фойдаланувчига электрон сўровни кўриб чиқишни рад этиш тўғрисидаги хабарнома юборади.

24. Электрон сўровни кўриб чиқишни рад этиш тўғрисидаги хабарнома электрон ҳужжат шаклида алоқа каналлари орқали фойдаланувчининг электрон почта манзилига электрон сўровни кўриб чиқишни рад этиш сабаблари кўрсатилган ҳолда юборилади.

3-боб. Якуний қоидалар

25. Фойдаланувчи у томонидан тақдим этилган электрон сўровнинг асл нусхасини олиш учун хизматларни бажарувчиларга ёзма равишда мурожаат қилиши мумкин. Бунда хизматларни бажарувчилар томонидан электрон сўровнинг асл нусхаси фойдаланувчига бир иш куни ичида тақдим қилиниши шарт.

26. Электрон хизматни кўрсатиш натижаси хизматларни бажарувчилар ваколатли шахсининг ЭРИси билан тасдиқланган бўлиши лозим.

27. Ушбу Қоидалар талабларининг бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгар бўладилар.

RENKING

«Ahbor-Reyting» рейтинг агентлиги 2015 йилнинг III чораги яқунларига кўра, Ўзбекистон Республикаси тижорат банклари рэнкингини тақдим этади

Активлар ҳажми бўйича банклар рэнкинги

T/p	Банк номи	2015 йилнинг I чораги яқунлари бўйича улуш	2015 йилнинг II чораги яқунлари бўйича улуш	2015 йилнинг III чораги яқунлари бўйича улуш
1	ТИФ Миллий банки*	24,47 фоиз*	23,46 фоиз	22,51 фоиз**
2	«Ўзсаноатқурилишбанк» АТБ	14,70 фоиз	13,91 фоиз	13,54 фоиз
3	«Асака» АТБ (АЖ)	10,23 фоиз	10,72 фоиз	11,06 фоиз
4	«Ипотека-банк» АТИБ	6,36 фоиз	6,33 фоиз	6,85 фоиз
5	«Қишлоқ қурилиш банк» АТБ	6,87 фоиз	6,44 фоиз	6,73 фоиз
6	«Агробанк» АТБ	6,36 фоиз	6,89 фоиз	6,61 фоиз
7	АТ Халқ банки	5,84 фоиз	5,88 фоиз	5,88 фоиз
8	«ҚДБ Банк Ўзбекистон» АЖ	4,38 фоиз	4,44 фоиз	4,05 фоиз
9	ЧЭКИ «Ҳамкорбанк» АТБ	3,50 фоиз	3,58 фоиз	3,98 фоиз
10	«Капиталбанк» АТБ	2,60 фоиз	2,60 фоиз	2,79 фоиз
11	«Ипак йўли» АИТБ	2,45 фоиз	2,62 фоиз	2,73 фоиз
12	«Микрокредитбанк» АТБ	1,95 фоиз	2,47 фоиз	2,36 фоиз
13	АТ «Алоқабанк»	1,84 фоиз	1,79 фоиз	1,86 фоиз
14	«Трастбанк» ХАБ	1,47 фоиз	1,63 фоиз	1,67 фоиз
15	«Asia Alliance Bank» АТБ	1,65 фоиз	1,46 фоиз	1,54 фоиз
16	«Orient Finans Bank» ХАТБ	0,99 фоиз	1,31 фоиз	1,40 фоиз
17	«Invest Finance Bank» АТБ	1,04 фоиз	1,08 фоиз	1,15 фоиз
18	«Туронбанк» АТБ	1,18 фоиз	1,16 фоиз	1,11 фоиз
19	ЧЭКИ «Савдогар» АТБ	0,87 фоиз	0,89 фоиз	0,80 фоиз
20	«ЎТ-банк» АЖ	0,32 фоиз	0,32 фоиз	0,35 фоиз
21	«Давр-банк» ХАТБ	0,30 фоиз	0,32 фоиз	0,34 фоиз
22	Эрон «Содерот» шўъба банки	0,17 фоиз	0,18 фоиз	0,18 фоиз
23	«Туркистон» ХАТБ	0,17 фоиз	0,16 фоиз	0,17 фоиз
24	«Универсалбанк» ХАТБ	0,12 фоиз	0,20 фоиз	0,15 фоиз
25	«Равнақ-банк» ХАТБ	0,11 фоиз	0,12 фоиз	0,15 фоиз
26	«Hi-Tech Bank» ХАТБ	0,07 фоиз	0,05 фоиз	0,05 фоиз

* 2015 йил 1 январь маълумотлари.

** 2015 йил 1 июль маълумотлари.

Хусусий капитал ҳажми бўйича банклар рэнкинги

T/p	Банк номи	2015 йилнинг I чораги яқунлари бўйича улуш	2015 йилнинг II чораги яқунлари бўйича улуш	2015 йилнинг III чораги яқунлари бўйича улуш
1	ТИФ Миллий банки*	18,08 фоиз*	20,79 фоиз	20,00 фоиз**
2	«Асака» АТБ (АЖ)	13,71 фоиз	13,41 фоиз	12,85 фоиз
3	«Ўзсаноатқурилишбанк» АТБ	12,30 фоиз	11,70 фоиз	12,26 фоиз
4	«Агробанк» АТБ	6,83 фоиз	6,46 фоиз	6,28 фоиз
5	АТ Халқ банки	6,47 фоиз	5,32 фоиз	6,21 фоиз
6	«Қишлоқ қурилиш банк» АТБ	6,27 фоиз	5,91 фоиз	5,81 фоиз
7	«Ипотека-банк» АТИБ	5,05 фоиз	5,05 фоиз	5,05 фоиз
8	ЧЭКИ «Ҳамкорбанк» АТБ	3,81 фоиз	3,92 фоиз	3,92 фоиз
9	«ҚДБ Банк Ўзбекистон» АЖ	3,39 фоиз	3,35 фоиз	3,39 фоиз
10	«Микрокредитбанк» АТБ	3,67 фоиз	3,47 фоиз	3,36 фоиз
11	«Asia Alliance Bank» АТБ	2,62 фоиз	2,65 фоиз	2,66 фоиз
12	АТ «Алоқабанк»	2,66 фоиз	2,66 фоиз	2,63 фоиз
13	«Ипак йўли» АИТБ	2,37 фоиз	2,41 фоиз	2,44 фоиз
14	«Капиталбанк» АТБ	1,76 фоиз	1,89 фоиз	2,02 фоиз
15	«Трастбанк» ХАБ	1,99 фоиз	1,84 фоиз	1,90 фоиз
16	«Orient Finans Bank» ХАТБ	1,25 фоиз	1,41 фоиз	1,60 фоиз
17	«Туронбанк» АТБ	1,47 фоиз	1,43 фоиз	1,29 фоиз
18	Эрон «Содерот» шўъба банки	1,10 фоиз	1,24 фоиз	1,23 фоиз
19	«Invest Finance Bank» АТБ	1,11 фоиз	1,09 фоиз	1,11 фоиз
20	ЧЭКИ «Савдогар» АТБ	1,03 фоиз	1,03 фоиз	1,06 фоиз
21	«ЎТ-банк» АЖ	1,04 фоиз	1,02 фоиз	0,97 фоиз
22	«Давр-банк» ХАТБ	0,64 фоиз	0,63 фоиз	0,66 фоиз
23	«Туркистон» ХАТБ	0,40 фоиз	0,38 фоиз	0,36 фоиз
24	«Универсалбанк» ХАТБ	0,33 фоиз	0,32 фоиз	0,32 фоиз
25	«Hi-Tech Bank» ХАТБ	0,33 фоиз	0,31 фоиз	0,31 фоиз
26	«Равнақ-банк» ХАТБ	0,32 фоиз	0,30 фоиз	0,29 фоиз

* 2015 йил 1 январь маълумотлари.

** 2015 йил 1 июль маълумотлари.

Кредит портфели ҳажми бўйича банклар рэнкинги

T/p	Банк номи	2015 йилнинг I чораги яқунлари бўйича улуш	2015 йилнинг II чораги яқунлари бўйича улуш	2015 йилнинг III чораги яқунлари бўйича улуш
1	ТИФ Миллий банки*	25,00 фоиз*	23,79 фоиз	22,98 фоиз**
2	«Ўзсаноатқурилишбанк» АТБ	18,26 фоиз	17,57 фоиз	17,74 фоиз
3	«Қишлоқ қурилиш банк» АТБ	9,33 фоиз	9,33 фоиз	9,42 фоиз
4	«Ипотека-банк» АТИБ	7,75 фоиз	8,10 фоиз	8,61 фоиз
5	«Асака» АТБ (АЖ)	8,22 фоиз	7,89 фоиз	7,96 фоиз
6	«Агробанк» АТБ	6,77 фоиз	8,22 фоиз	7,85 фоиз
7	АТ Халқ банки	4,97 фоиз	5,06 фоиз	5,09 фоиз
8	ЧЭКИ «Ҳамкорбанк» АТБ	3,75 фоиз	3,75 фоиз	4,03 фоиз
9	«Микрокредитбанк» АТБ	2,41 фоиз	3,17 фоиз	3,08 фоиз
10	АТ «Алоқабанк»	2,18 фоиз	2,19 фоиз	2,27 фоиз
11	«Ипак йўли» АИТБ	2,09 фоиз	2,15 фоиз	2,25 фоиз
12	«Капиталбанк» АТБ	1,94 фоиз	1,87 фоиз	1,78 фоиз
13	«Туронбанк» АТБ	1,30 фоиз	1,21 фоиз	1,19 фоиз
14	«Asia Alliance Bank» АТБ	1,31 фоиз	1,14 фоиз	1,07 фоиз
15	«Трастбанк» ХАБ	1,21 фоиз	1,10 фоиз	1,06 фоиз
16	ЧЭКИ «Савдогар» АТБ	0,99 фоиз	1,00 фоиз	0,98 фоиз
17	«Invest Finance Bank» АТБ	0,74 фоиз	0,70 фоиз	0,75 фоиз
18	«Orient Finans Bank» ХАТБ	0,57 фоиз	0,51 фоиз	0,65 фоиз
19	«ҚДБ Банк Ўзбекистон» АЖ	0,26 фоиз	0,33 фоиз	0,30 фоиз
20	«Давр-банк» ХАТБ	0,32 фоиз	0,30 фоиз	0,30 фоиз
21	«ЎТ-банк» АЖ	0,17 фоиз	0,19 фоиз	0,20 фоиз
22	«Туркистон» ХАТБ	0,21 фоиз	0,19 фоиз	0,18 фоиз
23	«Равнақ-банк» ХАТБ	0,11 фоиз	0,10 фоиз	0,12 фоиз
24	«Универсалбанк» ХАТБ	0,10 фоиз	0,10 фоиз	0,12 фоиз
25	«Hi-Tech Bank» ХАТБ	0,03 фоиз	0,03 фоиз	0,02 фоиз
26	Эрон «Содерот» шўъба банки	0,00 фоиз	0,005	0,001 фоиз

* 2015 йил 1 январь маълумотлари. ** 2015 йил 1 июль маълумотлари.

Эришилган натижалар бардавомлигини таъминлаб

**2015 йил 1 ноябрь ҳолатига кўра, «УТБАНК» акциядорлик
жамияти «Moody's Investors Service» халқаро рейтинг
агентлигининг В2 «Барқарор» рейтинг даражасига эга бўлди.**

«УТБАНК» АЖ мамлакатимиз банк тизимида ўзининг барқарор ўрнини мустаҳкам сақлаган ҳолда, фаолият самарадорлигини таъминлаб келмоқда. Хусусан, 2015 йил 9 ойи яқунларига кўра, банк активлари ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 42,1 фоизга ошди ва 207,8 млрд. сўмни ташкил қилди.

Банк ўз активларининг келгусидаги капиталлашувини давом эттириш, ресурс базасини кенгайтириш ва улар сифатини янада яхшилаш орқали молиявий барқарорлиги ва ликвидлигини оширишга алоҳида эътибор қаратмоқда.

Банкнинг жами капитали ҳажми эса, ҳисобот даврида 66,0 млрд. сўмни ташкил этиб, бунга банк фойдаси ва устав капиталининг ортиши ҳисобига эришилди.

Банк капиталлашуви асосан молия муассасасининг ишончлилиги ва барқарорлигини белгилайди. Шундан келиб чиқиб, банк ўз фаолиятининг устувор вазибаларидан бири сифатида капиталлашув даражасини оширишга алоҳида эътибор билан ёндашмоқда. Бунга жорий йилнинг 21 октябрь кунини ўтказилган банк акциядорларининг Умумий йиғилишида жами 11,7 млрд. сўмлик қўшимча акциялар чиқариш орқали банк устав капиталини ошириш юзасидан қарор қабул қилинган ёрқин мисолдир. Бунинг натижасида банкнинг устав капитали ҳажми 47,8 млрд. сўмга ортишига эришилади.

Таъкидлаш ўринлики, бугунги кунда «УТБАНК» АЖ иқтисодиётнинг устувор тармоқларига оид лойиҳаларни молиялаштириш орқали республика-мизда амалга оширилаётган иқтисодий ислохотларни қўллаб-қувватламоқда ва фаол иштирок этмоқда. Бу орқали банк кредит портфели ҳажмининг ошиши натижасида активлар ҳажми 2015 йил 9 ойида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 2,8 баробар ортиб, 74,8 млрд. сўмни ташкил этди.

Юридик ва жисмоний шахслардан жалб қилинган маблағлар ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 35 фоизга ортиб, 70,8 млрд. сўмни ташкил қилди. Келгусида аҳолининг бўш пул маблағларини банк депозитларига жалб қилишни янада рағбатлантириш мақсадида банк томонидан жозибали фоиз ставкалари белгиланган янги депозит турларини жорий этиш ишлари давом эттирилмоқда.

«УТБАНК» АЖнинг келгусидаги стратегияси банкни юридик шахслар каби жисмоний шахсларга ҳам тўлиқ доирадаги банк хизматларини кўрсатиш имкониятига эга бўлган кўп тармоқли универсал банк сифатида ривожлантиришдан иборат.

Жасур МИРЗАЕВ.

DOLZARB SHARH

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Марказий банки Бошқарувининг 2015 йил 6 ноябрдаги 97 ҳамда 135-В-1-сонли қарорига шарҳ

Мавлон МАРПАТОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки
Бухгалтерия ҳисоби,
ҳисоботи ва давлат
бюджети касса ижроси
департаменти директори
ўринбосари, и.ф.н.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Марказий банки Бошқарувининг 2015 йил 6 ноябрдаги 97 ҳамда 135-В-1-сонли қарорига асосан Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Марказий банки Бошқаруви томонидан 1999 йил 20 декабрда 97 ва 99-89-сон билан тасдиқланган Хўжалик юритувчи субъектларга бир нечта банкда ҳисоб рақамлар очиш ва улардан тўловларни амалга ошириш тартиби (рўйхат рақами 864, 2000 йил 5 январь) (Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, давлат қўмиталари ва идораларининг меъёрий ҳужжатлари ахборотномаси, 2000 й., 1-сон) ўз кучини йўқотган деб топилди ва Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида 2015 йил 17 ноябрда 864-1-сон билан давлат рўйхатига олинди.

Ушбу Тартиб Ўзбекистон Республикасининг 1995 йил 22 декабрдаги «Муддатда тўланмаган солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни ундириш тўғрисида»ги, «Давлат солиқ хизмати тўғрисида»ги Қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1998 йил 4 февралдаги «Ҳисоб-китоб механизмини такомиллаштириш ҳамда республика бюджети ва маҳаллий бюджетларга тўловлар тушишини рағбатлантириш чоралари тўғрисида»ги Фармони ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 15 январдаги 24-сонли «Банк тизимини ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори 6-бандига асосан ишлаб чиқилган бўлиб, унда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган хўжалик юритувчи субъектларнинг бир нечта банкда талаб қилиб олингунча ва бошқа депозит ҳисоб рақамларини очиш ва улардан тўловларнинг амалга ошириш тартиби белгиланган эди.

Ҳукуматимиз томонидан банк тизими фаолиятининг функционал асосларини кучайтириш ва тизим самардорлигини ошириш, замонавий тузилмага эга бўлган банк тизимини яратиш, тад-

биркорлик субъектларига банк хизматидан фойдаланиш имкониятларини кенгайтириш мақсадида бир қатор ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 15 январдаги «Банк тизимини ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 24-сонли қарорига мувофиқ юридик ва жисмоний шахсларга, хусусан, тадбиркорлик субъектларига ҳисоб-китоб ва касса хизматларини кўрсатиш учун банкларни мустақил равишда танлаш ҳамда бир ёки бир неча банкларда банк ҳисобварақлари очиш ҳуқуқи берилди. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг юқоридаги 24-сонли қарори қабул қилингунча қадар мижозлар фақат битта банкда битта талаб қилиб олингунча депозит ҳисобварағи очиш ҳуқуқига эга эдилар.

Бугунги кунда ҳисоб-китоб ва касса хизматларини кўрсатиш учун банкларни мустақил равишда танлаш ҳамда бир ёки бир неча банкларда банк ҳисобварақлари очиш қондаси Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 775-моддасида ва «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги Қонуннинг 31-моддасида, шунингдек, «Ўзбекистон Республикаси банкларида очиладиган банк ҳисобварақлари тўғрисидаги Йўриқнома» (рўйхат рақами 1948, 2009 йил 27 апрель)нинг 3-бандида ўз аксини топган ва банклар юқоридаги қонун ҳужжатлари талаблари асосида тадбиркорлик субъектларига банк ҳисобварақларини очишмоқда ва улар бўйича тўловларни амалга оширишмоқда.

864-сонли Тартибнинг бекор қилинишига асосий сабаб, унда белгиланган нормалар янгитдан қабул қилинган амалдаги бошқа норматив ҳужжатларда мавжуд бўлганидир. Зеро, Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 14 декабрда қабул қилинган «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида»ги Қонунининг 36-моддасида янги норматив-ҳуқуқий ҳуж-

жат қабул қилинганлиги муносабати билан илгари қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга зарур ўзгартиришлар ва (ёки) қўшимчалар киритилади ва илгари қабул қилинган барча ҳужжатлар ёки уларнинг қисмлари, агар улар янги ҳуқуқий нормаларга зид бўлса ёхуд янги ҳужжат билан тўлалигича қамраб олинган ёки амалда ўз аҳамиятини йўқотган, лекин расман ўз кучини йўқотган деб топилмаган бўлса, ўз кучини йўқотган деб топилиши кераклиги белгиланган.

Энди бекор қилинган 864-сонли Тартибнинг ҳар бир бандида белгиланган нормалар амалдаги қайси норматив ҳужжатларда мавжуд эканлиги тўғрисида батафсил тўхтаб ўтамиз.

Мазкур Тартибнинг 1-бандида юридик шахслар бир неча банкда ҳисоб рақамлар очиш учун солиқ тўлаш жойидаги давлат солиқ хизмати органларини хабардор қилган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида 1998 йил 18 ноябрда 539-сон билан давлат рўйхатига олинган «Ўзбекистон Республикаси банкларида очиладиган банк ҳисобварақлари тўғрисидаги Йўриқнома»да белгиланган тартибда ҳужжатларни банкка тақдим этилиши, шунингдек, унинг 2-бандида мазкур 539-сонли Йўриқноманинг 1.9-бандига асосан банклар юридик шахсларга иккиламчи ҳисобварақ очганидан кейинги кундан кечикмаган ҳолда ушбу юридик шахсларга, улар рўйхатда турган дав-

тига олинган «Ўзбекистон Республикаси банкларида очиладиган банк ҳисобварақлари тўғрисидаги Йўриқнома»нинг қайта ишланган янги таҳрири Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2009 йил 16 мартдаги 7/2-сонли қарори билан тадиқланган ва Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида 2009 йил 27 апрелда 1948-сон билан рўйхатга олинган.

Маълумки, Ўзбекистон Республикасида мижоз (резидент ва норезидент)ларга банк ҳисобварақлари очиш, ҳисобвараққа вақтинча банд қўйиш, уни қайта расмийлаштириш ва беркитиш «Ўзбекистон Республикаси банкларида очиладиган банк ҳисобварақлари тўғрисидаги Йўриқнома» (рўйхат рақами 1948, 2009 йил 27 апрель) талаблари асосида тартибга солинади.

1948-сонли Йўриқноманинг 2-бандига мувофиқ, хўжалик юритувчи субъектнинг давлат рўйхатидан ўтганидан сўнг биринчи марта миллий валютада очган талаб қилиб олингунча депозит ҳисобварағи унинг асосий талаб қилиб олингунча депозит ҳисобварағи (бундан кейинги матнда асосий ҳисобварақ деб юритилади) ҳисобланади. Хўжалик юритувчи субъект асосий ҳисобварағини очгандан кейин миллий ва чет эл валютасида очадиган барча талаб қилиб олингунча депозит ҳисобварақлари унинг иккиламчи ҳисобварақлари ҳисобланади.

1948-сонли Йўриқноманинг 2-бандига мувофиқ, хўжалик юритувчи субъектнинг давлат рўйхатидан ўтганидан сўнг биринчи марта миллий валютада очган талаб қилиб олингунча депозит ҳисобварағи унинг асосий талаб қилиб олингунча депозит ҳисобварағи (бундан кейинги матнда асосий ҳисобварақ деб юритилади) ҳисобланади. Хўжалик юритувчи субъект асосий ҳисобварағини очгандан кейин миллий ва чет эл валютасида очадиган барча талаб қилиб олингунча депозит ҳисобварақлари унинг иккиламчи ҳисобварақлари ҳисобланади.

лат солиқ хизмати органига ҳамда асосий ҳисобварағи очилган банкка ёзма равишда хабар бериши лозимлиги белгиланган эди.

Мазкур бандларнинг бекор қилиниш сабабларини шарҳлашга ўтишдан олдин улар билан боғлиқ айрим масалаларга аниқлик киритиб олишимиз зарур. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида 1998 йил 18 ноябрда 539-сон билан давлат рўйха-

Мазкур Йўриқноманинг 3-бандида юридик шахсларга бир ёки бир неча банкларда миллий ва чет эл валютасидаги талаб қилиб олингунча депозит ҳисобварақлари, шунингдек, жамғарма, муддатли, ссуда ва бошқа депозит ҳисобварақларини очиш ҳуқуқи берилган. 9-бандига мувофиқ эса, мижозларга ҳисобварақлар очиш шу куннинг ўзидаёқ амалга оширилиб, Банк депозитор-

ларининг миллий ахборотлар базаси (БДМАБ) орқали Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасига узатилиши белгиланган.

Шунингдек, «Солиқ солиш мақсадида солиқ тўловчиларни автоматлаштирилган ҳисобга олиш учун Банк депозиторлари миллий ахборот базасининг ахборотидан фойдаланиш тартиби»нинг (рўйхат рақами 614, 1999 йил 30 январь) 2.3-бандига мувофиқ БДМАБ маълумотларида содир бўлган ўзгаришлар ҳар куни ДСҚ почта қутисига ташлаб турилади.

1948-сонли Йўриқноманинг 9-банди ва 614-сонли Тартибнинг 2.3-бандида нормалар амалиётда қўлланилиши натижасида 1948-сонли Йўриқноманинг 5-бандида белгиланган «юридик шахслар ўз асосий ҳисобварағини очгандан кейин улар ҳисобга қўйилган давлат солиқ хизмати органига хабардор қилган ҳолда бошқа банкларда миллий ва чет эл валютасидаги иккиламчи талаб қилиб олингунча депозит ҳисобварақларини очиш ҳуқуқига эга» нормаларига зарурият йўқолган. Шу боис, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2015 йил 5 сентябрдаги 24/3-сонли қарорига асосан киритилган ўзгартириш ва қўшимчаларда Йўриқноманинг 5-банди ўз кучини йўқотган деб топилди.

Бунда шунга эътибор берилиши лозимки, Йўриқноманинг 5-банди ўз кучини йўқотиши мижозларнинг бошқа банкларда иккиламчи ҳисобварақлар очиш ҳуқуқини эмас, балки улар банкларда ҳисобварақлар очишда давлат солиқ хизмати органини хабардор қилиш мажбурияти бекор қилинган. Мижозларга бир неча банкларда ҳисобварақлар очиш ҳуқуқи 1948-сонли Йўриқноманинг 3-банди ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 775-моддаси ва «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги Қонуннинг 31-моддасида мавжуд эканлигини юқорида таъкидлаган эдик.

1948-сонли Йўриқноманинг 5-бандини бекор қилиниши билан боғлиқ асослар 864-сонли Тартибнинг 1 ва 2-бандларига ҳам тааллуқлидир.

864-сонли Тартибнинг 3-бандида иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлар юридик шахснинг асосий талаб қилиб олингунча депозит ҳисобварағидан Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида белгиланган

DOLZARB SHARH

тартибда амалга оширилиши белгиланган эди. Мазкур норма 1948-сонли Йўриқноманинг 2-бандининг иккинчи хатбошисида мавжуд. Бу талаб бюджет интизомини мустақамлаш ва пул муомаласини тартибга солиш мақсадида ўрнатилганлиги ҳам ҳеч кимга сир эмас.

Лекин айрим қонун ҳужжатларида Ҳукумат томонидан амалга оширилиши лозим бўлган муҳим тадбирлар учун ажратилган марказлашган маблағлар, шунингдек, халқаро шартномалар асосида жалб қилинган чет эл инвестициясидан фойдаланиш учун очилган махсус

қонун ҳужжатларига мувофиқ банк томонидан миқдорнинг асосий ҳисобварағидан ташқари бошқа ҳисобварақларидан ҳам иш ҳақи берилиши бўйича ҳуқуқий асос яратилди. Ўйлашимизки, бу янги норманинг амалга жорий этилиши банк ходимларини асоссиз равишда жавобгарликка тортиш ҳолатларининг олдини олишга ёрдам беради. Бунга мақсадли маблағлар тақсимоли бўйича алоҳида тартибларда иштирок этадиган «Ўзбекнефтегаз» МХК корхоналари ва ташкилотлари ҳисобварақларидан тўловларни амалга ошириш ва уларга

чи ҳисобварақларига хизмат кўрсатувчи банкларга электрон почта орқали тегишли маблағни ундириш учун жўнатади. Кўрсатмани олган банк ўз навбатида, керакли маблағни кейинги иш кунидан кечиктирмаган ҳолда миқдорнинг асосий ҳисобварағига ўтказишни таъминлаши белгиланган эди.

864-сонли Тартибнинг 5-бандида белгиланган талаблар ҳам унинг 4-бандидаги талаблар каби амалдаги бошқа норматив ҳужжатлар билан тартибга солиноқда. Хусусан, «Хўжалик юритувчи субъектларнинг банк ҳисоб рақамларидан пул маблағларини ҳисобдан чиқариш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома»нинг (рўйхат рақами 2342, 2012 йил 15 март) 3-бандида мувофиқ хўжалик юритувчи субъектнинг асосий ҳисобварағида маблағ унга қўйилган талабларни қондириш учун етарли бўлмаган ҳолда, пул-ҳисоб-китоб ҳужжатлари 2-сон картотекага кириш қилинади. 2-сон картотека хўжалик юритувчи субъектнинг фақат асосий ҳисобварағи очилган банкда шакллантирилади.

Мазкур Йўриқноманинг 4-бандида мувофиқ, хўжалик юритувчи субъектнинг асосий ҳисобварағидаги маблағлар унга қўйилган талабларни қондириш учун етарли бўлмаганда, асосий ҳисобвараққа хизмат кўрсатувчи банк 2-сон картотека пайдо бўлганлиги тўғрисида 3-сўровноманинг «тақиқ» файлини «2» белгиси билан шакллантириб, Банк депозиторлари миллий ахборотлар базасига дастурий равишда юборади. Ушбу маълумотлар Банк депозиторлари миллий ахборотлар базаси орқали барча бошқа ҳисобварақлар очган банкларга узатилади. Мазкур маълумотлар Банк депозиторларининг миллий ахборотлар базаси орқали Давлат солиқ қўмитасига ахборот тариқасида узатилиб борилади.

Ҳисобварақ очган банклар ушбу маълумотномани амалиёт кунидан кечикмаган ҳолда, маълумотномани амалиёт кунидан кейин олганда эса, кейинги амалиёт кунидан мазкур миқдорнинг асосий ҳисобварағига қўйилган талабларни қондириш учун хўжалик юритувчи субъектнинг бошқа ҳисобварақларидаги пул маблағларини унинг асосий ҳисобварағига мемориал ордер асосида ўтказиб беришлари шарт.

Хўжалик юритувчи субъектнинг асосий ҳисобварағида 2-сон картотека пайдо бўлгандан сўнг, унинг бошқа барча иккиламчи талаб қилиб олинганча депозит ҳисобварақлари очилган банклар томонидан пул-ҳисоб-китоб ҳужжатларини қабул қилиш ва асосий

ҳисобварағига бўлган тўловлардан ташқари бошқа тўловларни амалга ошириш тақиқланади. Хўжалик юритувчи субъектнинг бошқа ҳисобварағидан тўловлар асосий ҳисобварағи очилган банкдан унинг 2-сон картотекаси мавжуд эмаслиги тўғрисидаги файл маълумот дастурий равишда олингандан сўнг амалга оширилади.

Тижорат банклари юқоридаги қоидаларга тўғривоқ қилишлари учун, яъни хўжалик юритувчи субъектнинг асосий ҳисобварағидаги маблағлар унга қўйилган талабларни қондириш учун етарли бўлмаган ҳолда, асосий ҳисобвараққа хизмат кўрсатувчи банк БДМАБ орқали барча бошқа банк ҳисобварақлари очган тижорат банкларига маълумотларни ўз вақтида узатиши, иккиламчи ҳисобварақ очган банклар эса ушбу маълумотномани амалиёт кунидан кечикмаган ҳолда, амалиёт кунидан кейин олганда, кейинги амалиёт кунидан мазкур миқдорнинг асосий ҳисобварағига қўйилган талабларни қондириш учун хўжалик юритувчи субъектнинг иккиламчи талаб қилиб олинганча депозит ҳисобварақларидаги пул маблағларини унинг асосий ҳисобварағига миқдорнинг розилигидан қатъи назар ўтказиб беришлари ва мазкур маълумотлар Давлат

ган тартибда жавобгар эканлиги белгиланган эди.

Биз фурсатдан фойдаланиб, субъектлар томонидан юқорида қайд этилган Йўриқнома талаблари бузилган тақдирда амалдаги қонун ҳужжатлари асосида уларга нисбатан белгиланган жавобгарликларни айрим муҳим жиҳатлари тўғрисида маълумот бермоқчимиз.

«Ўзбекистон Республикаси банкларида бухгалтерия ҳисобини юритиш ва бухгалтерия ишларини ташкил қилиш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома» (рўйхат рақами 1834, 2008 йил 11 июль) 73-бандида миқдор банкда очган ҳисобварақдаги мавжуд пул маблағларини мустақил тасарруф этиши ва миқдорнинг топшириғига биноан банк ҳисобварағи бўйича бажарилган барча операцияларнинг қонунчилигига миқдорнинг ўзи жавобгар эканлиги белгиланган. Шундан келиб чиққан ҳолда, банкка бюджет, бюджетдан ташқари жамғармаларга тўловлар бўйича тўлов топшириқномаларининг ўз вақтида тақдим қилиниши юзасидан жавобгарлик корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари зиммасига юклатилганлигини ҳам хўжалик юритувчи субъектлар раҳбарлари ва бош ҳисобчиларига чуқурроқ етказиш зарур деб ҳисоблаймиз.

Шу билан бирга, амалдаги норматив ҳужжатларда белгиланган талаблар тўғривоқ

Хўжалик юритувчи субъектнинг асосий ҳисобварағида 2-сон картотека пайдо бўлгандан сўнг, унинг бошқа барча иккиламчи талаб қилиб олинганча депозит ҳисобварақлари очилган банклар томонидан пул-ҳисоб-китоб ҳужжатларини қабул қилиш ва асосий ҳисобварағига бўлган тўловлардан ташқари бошқа тўловларни амалга ошириш тақиқланади. Хўжалик юритувчи субъектнинг бошқа ҳисобварағидан тўловлар асосий ҳисобварағи очилган банкдан унинг 2-сон картотекаси мавжуд эмаслиги тўғрисидаги файл маълумот дастурий равишда олингандан сўнг амалга оширилади.

солиқ қўмитасига ахборот тариқасида тақдим этишлари лозим.

2342-сонли Йўриқноманинг қабул қилиниши ва амалиётга жорий этилиши 864-сонли Тартибнинг 5-бандида белгиланган талаблар каби банклар томонидан автоматик равишда амалга оширилмоқда. Шу сабабли, Давлат солиқ хизмати органлари томонидан ёзма кўрсатмалар беришга зарур қолмади.

864-сонли Тартибнинг 6-бандида тижорат банклари, хўжалик юритувчи субъектлар ва Давлат солиқ хизмати органларининг масъул ходимлари ушбу тартибни тўғривоқ ўз вақтида бажарилиши бўйича Ўзбекистон Республикасида амал қиладиган қонунларда белгилан-

вақтида бажарилиши банк ходимларининг мазкур масъалага қанчалик масъулият билан ёндашишига боғлиқ. Табиийки, юқоридаги талабларни бажармаслик, мазкур Йўриқнома талабларини бузишга тенглаштирилади ва банк раҳбарларини қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгарликка тортиш учун асос бўлади. Бунда асосий масъулият тижорат банклари бош бухгалтерлари зиммасида эканлигини эслатиб ўтиш зарур деб ҳисоблаймиз. Зеро, юқорида белгиланган нормаларнинг бажарилиши дастурий равишда, лекин бош бухгалтерларнинг онгли ҳаракатлари асосида амалга оширилади. Ушбу қоидалар бир банк ичидаги филиалларга ҳам тегишлидир.

Ҳисобварақ очган банклар ушбу маълумотномани амалиёт кунидан кечикмаган ҳолда, шу амалиёт кунидан кечикмаган ҳолда, маълумотномани амалиёт кунидан кейин олганда эса, кейинги амалиёт кунидан мазкур миқдорнинг асосий ҳисобварағига қўйилган талабларни қондириш учун хўжалик юритувчи субъектнинг бошқа ҳисобварақларидаги пул маблағларини унинг асосий ҳисобварағига мемориал ордер асосида ўтказиб беришлари шарт.

ҳисобварақлардан иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловларни амалга ошириш кўзда тутилган. Бугунги кундаги ўрнатилган амалдаги тартибга асосан («Хўжалик юритувчи субъектларнинг банк ҳисоб рақамларидан пул маблағларини ҳисобдан чиқариш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома» (рўйхат рақами 2342, 2012 йил 15 мартдаги) назарда тутилмоқда) миқдорнинг 2-сонли картотекаси мавжуд ҳолларда унинг асосий ҳисобварағидан юқоридаги мақсадлар учун маблағлар берилиши тақиқланган. Натижада ушбу ҳолат Ҳукуматнинг муҳим тадбирларини ўз вақтида амалга оширишга халақит бермоқда ҳамда чет эл инвесторларининг ҳақли эътирозларига сабаб бўлмоқда. Бундай салбий ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2014 йил 30 декабрдаги 47/10-сонли қарори билан «Ўзбекистон Республикаси банкларида очиладиган банк ҳисобварақлари тўғрисидаги Йўриқнома» (рўйхат рақами 1948, 2009 йил 27 апрель)га тегишли ўзгаришлар ва қўшимча киритилди ва Адлия вазирлигида 2015 йил 9 февралда 1948-9-сон билан давлат рўйхатига олинди. Ушбу ўзгаришлар ва қўшимчада 1948-сонли Йўриқноманинг 2-банди саккизинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилди: «Иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловлар юридик шахснинг асосий ҳисобварағидан амалга оширилади, қонун ҳужжатларида белгиланган ҳоллар бундан мустасно.»

Мазкур ўзгариш билан,

«Ўзкоммунхизмат» агентлигининг ҳудудий газ таъминоти корхоналаридан тушадиган тўловларни тўғрисидаги Низом (рўйхат рақами 1441, 2005 йил 14 январь), «Ўзбекистон темир йўллари» ДАТК корхоналари ҳисоб рақамларидан тўловларни амалга ошириш тўғрисидаги Низом (рўйхат рақами 1088, 2001 йил 27 ноябрь), «Ўзбекэнерго» ДАК корхоналари ҳисобварақларидан тўловларни амалга ошириш тўғрисидаги Низом (рўйхат рақами 1078, 2001 йил 6 ноябрь) каби норматив ҳужжатларни мисол тариқасида келтиришимиз мумкин. Ўз ўрнида банклар амалдаги қонун ҳужжатлари талабларини яхши ўрганишлари ва уларга қатъий риоя қилишлари лозим эканлигини эслатиб ўтиш жоиз.

1948-сонли Йўриқноманинг 2-банди иккинчи хатбошиси билан боғлиқ тафсилотлар 864-сонли Тартибнинг 3-бандида ҳам тааллуқлидир. 864-сонли Тартибнинг 4-бандида банк миқдорга иккиламчи талаб қилиб олинганча депозит ҳисобварағига келиб тушган маблағлар тўғрисида кейинги кундан кечиктирмаган ҳолда маълумот бериши белгиланган эди.

864-сонли Тартибнинг 5-бандида юридик шахснинг асосий талаб қилиб олинганча депозит ҳисобварағидаги маблағлар унга қўйилган талабларни қондириш учун етарли бўлмаган ҳолда, Давлат солиқ хизмати органларининг ёзма кўрсатмаларини (кўрсатмада миқдорнинг иккиламчи ҳисобварағини очган банкнинг тўлиқ реквизитлари ва ушбу ҳисобварақларда маблағи борлиги тўғрисида маълумот берилади) шу миқдорнинг иккилам-

TANLIL

Ўзбекистон Республикасида товар ва хизматлар бозори: 2015 йил январь-сентябрь якуни

ЯИМ ишлаб чиқарилишида хизматлар улушининг ўсиши

Сўнгги йилларда ЯИМ ишлаб чиқарилишида хизматлар улуши изчил ва барқарор суръатларда ўсиши кузатилмоқда. 2010 йил январь-сентябрь ойларида ЯИМда хизматлар улуши 48,6 фоизга тенг бўлган бўлса, 2015 йилнинг шу даврига келиб ушбу кўрсаткич 50,6 фоизни ташкил этди (2,0 фоизли бандга ўсди). Ўз навбатида, ЯИМ таркибидаги маҳсулот ишлаб чиқариш улуши шу даврлар мобайнида 39,4 фоиздан 38,6 фоизга, маҳсулотлар ва экспорт-импорт операцияларидан олинadиган соф солиқлар улуши эса 12,0 фоиздан 10,8 фоизга тушиб қолди.

Чакана савдо, хизматлар ва ЯИМ

2015 йил январь-сентябрь ойларида республика миқёсида чакана савдо ҳажми 50 731,9 млрд. сўмни ташкил этиб, 2014 йилнинг шу даврига нисбатан 15 фоиз ортди.

1-диаграмма.

**ЯИМ, чакана савдо ва пуллик
хизматлар ўсиши динамикаси,**
(январь-сентябрь ўтган йилларнинг
январь-сентябрга кўра фоизда)

2-диаграмма.

**ЯИМ, чакана савдо ва пуллик
хизматлар ўсиши динамикаси,**
(2010 йил январь-сентябрь = 100 фоиз)

Иқтисодиётда кўрсатилган бозор хизматлари ҳажми 2015 йил январь-сентябрь ойларида жами 62 841,0 сўмни ташкил этиб, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 12,9 фоизга ўсди.

2015 йил январь-сентябрь ойларида аҳолига кўрсатилган пуллик хизматлар ҳажми 19 127,6 млрд. сўмни ташкил этди ва бу эса 2014 йилнинг шу даврига нисбатан 10,4 фоизга ортганидан далолатдир.

2011 йил январь-сентябридан 2015 йилнинг шу даврига қадар ЯИМ ишлаб чиқарилишининг ўртача йиллик ўсиш суръати 8,1 фоизни ташкил этиб келмоқда. Айни пайтда чакана савдо ва пуллик хизматлар ҳажми унданда тез суръатларда ўсмакда ва 14,5 ва 12,7 фоизга тенг бўлмоқда. Кўриниб турганидек, юқорида келтирилган йиллар давомида (2011 – 2015 йил январь-сентябрь) чакана савдо ва хизматлар ҳажми ўсиш суръати ЯИМ ўсиш суръатидан сезиларли даражада ортган. 2015 йил январь-сентябрь якуни натижасига кўра, ЯИМ ҳажми 2010 йилнинг шу даврига нисбатан 47,8 фоизга ортди. Ўз навбатида, чакана савдо ҳажми 97,1 фоизга, пуллик хизматлар ҳажми 81,9 фоизга кўпайган.

Чакана савдо

2015 йил январь-сентябрь ойларида чакана савдо айланмаси миқдори 50 731,9 млрд. сўмни ташкил этиб, 2014 йилнинг шу даврига нисбатан ўсиши 115,0 фоизга тенг бўлди.

Чакана савдо айланмаси таркибида йирик корхоналар улуши 13,2 фоизни, кичик тадбиркорлик субъектлари улуши 86,8 фоизни ташкил этди.

Чакана маҳсулот айланмаси асосан нодавлат хўжалик субъектлари томонидан амалга оширилиб, умумий ҳажмдан уларнинг улуши 2015 йил январь-сентябрь ойларида 99,9 фоизга тўғри келди.

Пуллик хизматлар

2015 йил январь-сентябрь ойларида аҳолига кўрсатилган пуллик хизматлар ҳажми 19 127,6 млрд. сўмга тенг бўлди ёки 2014 йилнинг шу даврига нисбатан 110,4 фоизга ортди.

Аҳолига кўрсатилган пуллик хизматларнинг асосий улуши корхона ва ташкилотларга тегишли бўлиб, 11 020,5 млрд. сўм (умумий ҳажмнинг 57,6 фоизи)га тўғри келди ва 7,1 фоизга ўсди. Яқка тартибдаги тадбиркорлар томонидан аҳолига кўрсатилган пуллик хизмат ҳажми 15,1 фоизга кўпайди ва 8 107,1 млрд. сўмни ташкил этди. Бу эса пуллик хизматлар умумий ҳажмининг 42,4 фоизи демакдир. Пуллик хизматларнинг аҳоли жон бошига нисбатан ҳажми 612,6 минг сўмга тенг бўлди ва 8,5 фоизга ортди.

Аҳолига кўрсатилган пуллик хизматлар умумий ҳажмининг 86,4 фоизи нодавлат сектор улушига тўғри келди.

Пуллик хизматлар умумий ҳажмининг 9,5 фоизи ёки 1 809,2 млрд. сўм миқдоридигиси маиший хизматлар улушига тўғри келди. Уларнинг ҳажми 18,0 фоизга ўсди. Маиший хизматлар соҳаси таркибида яқка тартибдаги тадбиркорлар томонидан кўрсатилган хизматлар улуши 87,8 фоизни ташкил этди. Мазкур сектор томонидан кўрсатилган хизматлар ҳажми 18,5 фоизга ортди ва 1 588,2 млрд. сўмга етди.

Бозор хизматлари

2015 йил январь-сентябрь ойларида бозор хизматлари ҳажми 62 841,0 млрд. сўмни ташкил этди ва ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 12,9 фоизга ўсишига эришилди.

Бозор хизматлари таркибида энг катта улуш транспорт хизматларига (логистика билан бирга) тўғри келди ва барча хизматларнинг 27,0 фоизига тенг бўлди. Шунингдек, салмоқли ҳисса қўшган хизматлар таркиби қуйидагилардир: савдо ва умумий овқатланиш хизматлари (23,2 фоиз), молиявий хизматлар (9,4 фоиз), қурилиш хизматлари (5,7 фоиз) ҳамда алоқа ва информатика хизматлари (5,4 фоиз).

Хўжалик субъектларининг мулкчилик шаклига кўра чакана маҳсулот айланмаси

	млрд. сўм	2014 йилнинг январь-сентябрга кўра фоизда	яқунига кўра фоизда
Жами	50 731,9	115	100
Давлатга тегишли	70,2	95,5	0,1
Нодавлат	50 661,7	115,1	99,9
Улардан хусусийлари			
Фуқаролар мулки	36 574,7	116,9	72,1

2-жадвал.

Мулкчилик шаклига кўра пуллик хизматлар

	млрд. сўм	Яқунига кўра фоизда
Жами	19 127,6	100,0
Давлат мулки	2 607,3	13,6
Нодавлат мулк	16 520,3	86,4
Улардан:		
Фуқароларнинг хусусий мулки	8 427,4	44,1

Қуйидаги хизмат турларида юқори ўсиш суръати кузатилди: молиявий хизматларда 128,5 фоиз, соғлиқни сақлаш соҳасида 117,0 фоиз, савдо ва умумий овқатланиш хизматлари 116,1 фоиз, технологик ускуналарга техник хизмат ва таъмирлаш хизматлари 117,7 фоиз, алоқа ва информатика хизматлари 116,4 фоиз.

2013 – 2020 йилларда телекоммуникация технологиялари, тармоқлари ва алоқа инфратузилмасини ривожлантириш дастурини амалга ошириш доирасида жорий йил бошидан буён замонавий технологиялар асосида 1,5 минг километрдан зиёд кенг полосали оптик-толали тармоқлар барпо этилди ва захирага олинди. Айни пайтда ахборот-коммуникация технологиялари соҳасида 757 провайдер ва оператор хизмат кўрсатмоқда, 294 корхона дастурий маҳсулотлар ишлаб чиқариш соҳасида фаолият юритмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2014 йил 3 апрелдаги «Иқтисодиёт реал секторига ахборот-коммуникация технологияларини янада жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарорига мувофиқ, шу йилнинг тўққиз ойи яқунлари бўйича 24 акциядорлик компанияси, бирлашма ва йирик саноат корхоналарида ишлаб чиқариш ҳамда бошқарув жараёнларини автоматлаштиришга доир 48 лойиҳа амалга оширилди.

Ўзбекистон Республикаси Миллий ахборот-коммуникация тизимини янада ривожлантириш мақсадида Ягона интерактив давлат хизматлари порталини модернизация қилиш ва кенгайтириш борасида тизимли ишлар олиб борилмоқда. Айни пайтда Ягона порталга давлат ва хўжалик бошқаруви, жойлардаги давлат ҳокимиятининг 990 органи, уларнинг таркибий ва ҳудудий бўлинмалари уланган.

Тадбиркорлик субъектларининг давлат органларига ҳисобот топшириш-

нинг электрон тизимини босқичма-босқич жорий этиш бўйича қабул қилинган чора-тадбирлар натижасида солиқ ва статистик ҳисоботларни тўлиқ электрон шаклда топширишга эришилди. Бундан ташқари, давлат органлари ва тадбиркорлик субъектлари ўртасидаги муносабатларнинг контакtsiz электрон шакллари татбиқ этилиши самарасида жорий йил бошидан буён Ягона интерактив давлат хизматлари порталида 36,3 минг тадбиркорлик субъекти интернет орқали рўйхатга олинди.

Олий хўжалик суди 2015 йил бошидан буён электрон шаклда тақдим этилган 46 мингдан ортиқ даъво аризаси ва илтимосномаларни кўриб чиқди, суд иши иштирокчиларининг 37 мингдан зиёд хабарномаси ва суд ҳужжатлари электрон шаклда юборилди, 2,7 мингта суд мажлиси видеоконференция режимида ўтказилди. Бу, ўз навбатида, хўжалик субъектларига 1,7 млрд. сўмни тежаб қолиш имконини берди.

Маҳсулот ва хизматлар бозори худудлар кесимида

Қўрилганидек, худудлар кесимида энг етакчи ўринни Тошкент шаҳри эгаллади ва аҳоли жонбошига чакана маҳсулот айланмаси ҳажми 4 608,2 минг сўмга тўғри келди. Бундан ташқари, Навоий вилоятида аҳоли жонбошига тўғри келувчи чакана маҳсулот айланмаси 2 млн. сўмдан ортди. Ўзбекистон Республикасидаги ўртача кўрсаткич 1 624,9 минг сўмдан иборат бўлди.

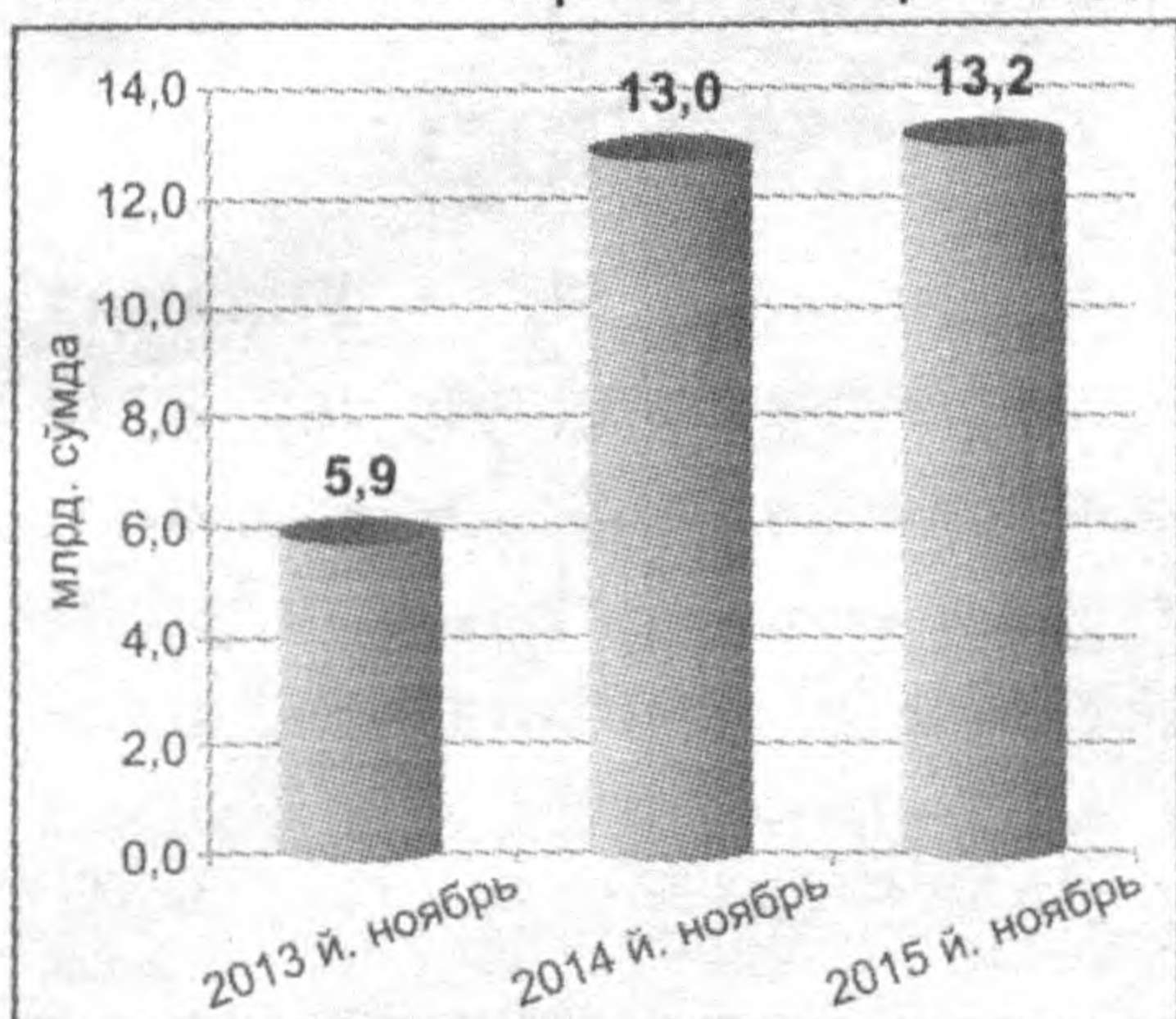
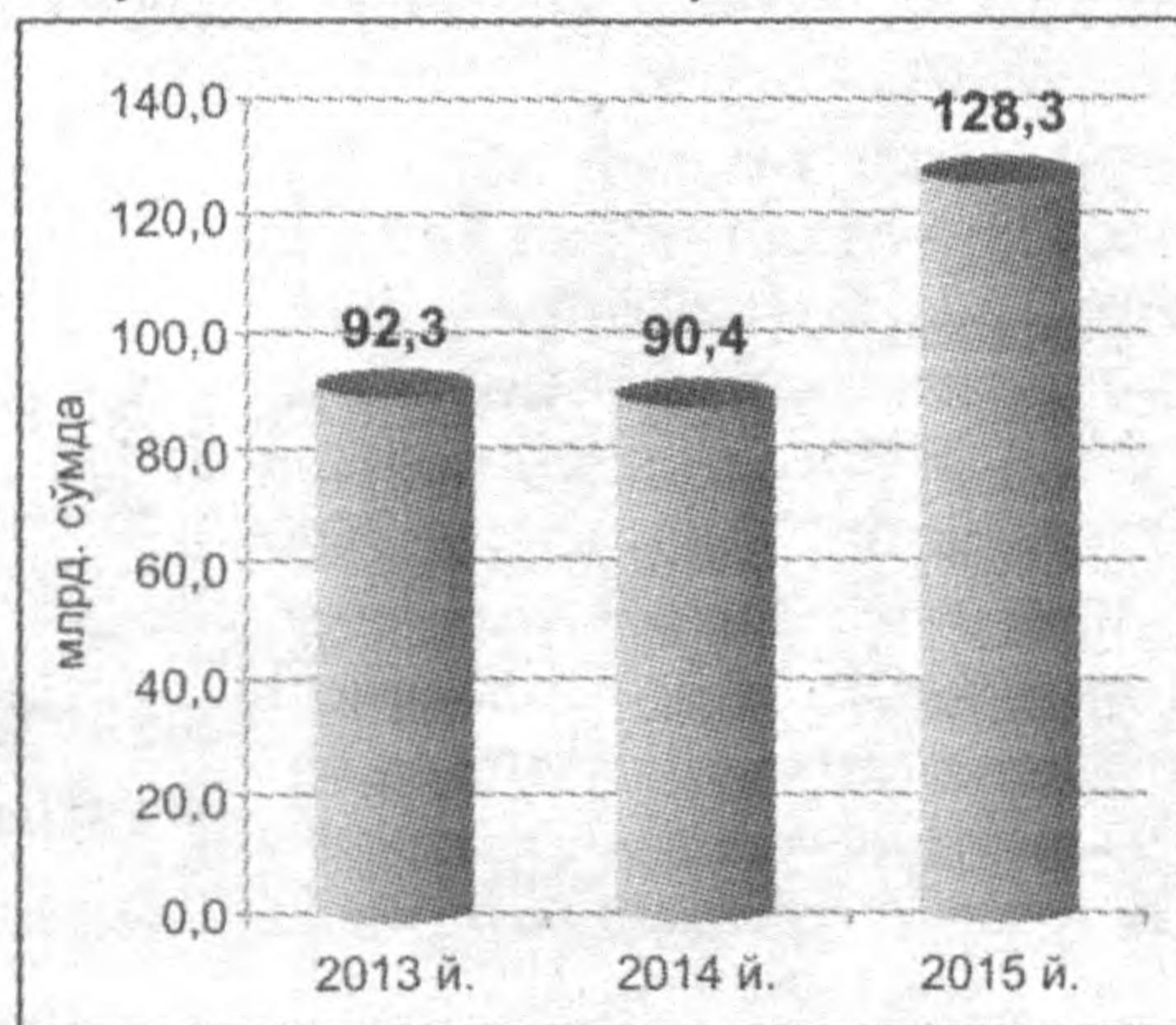
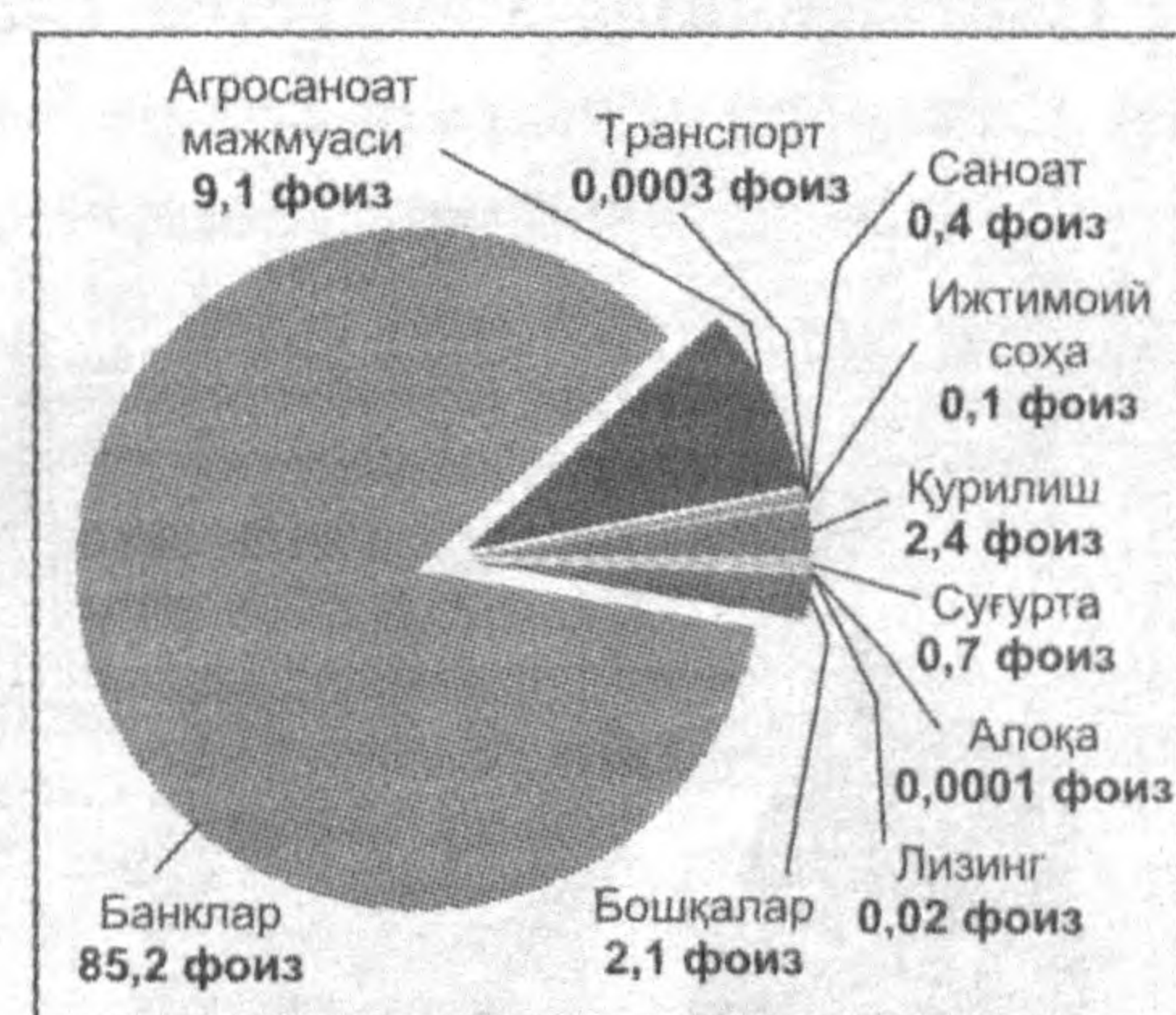
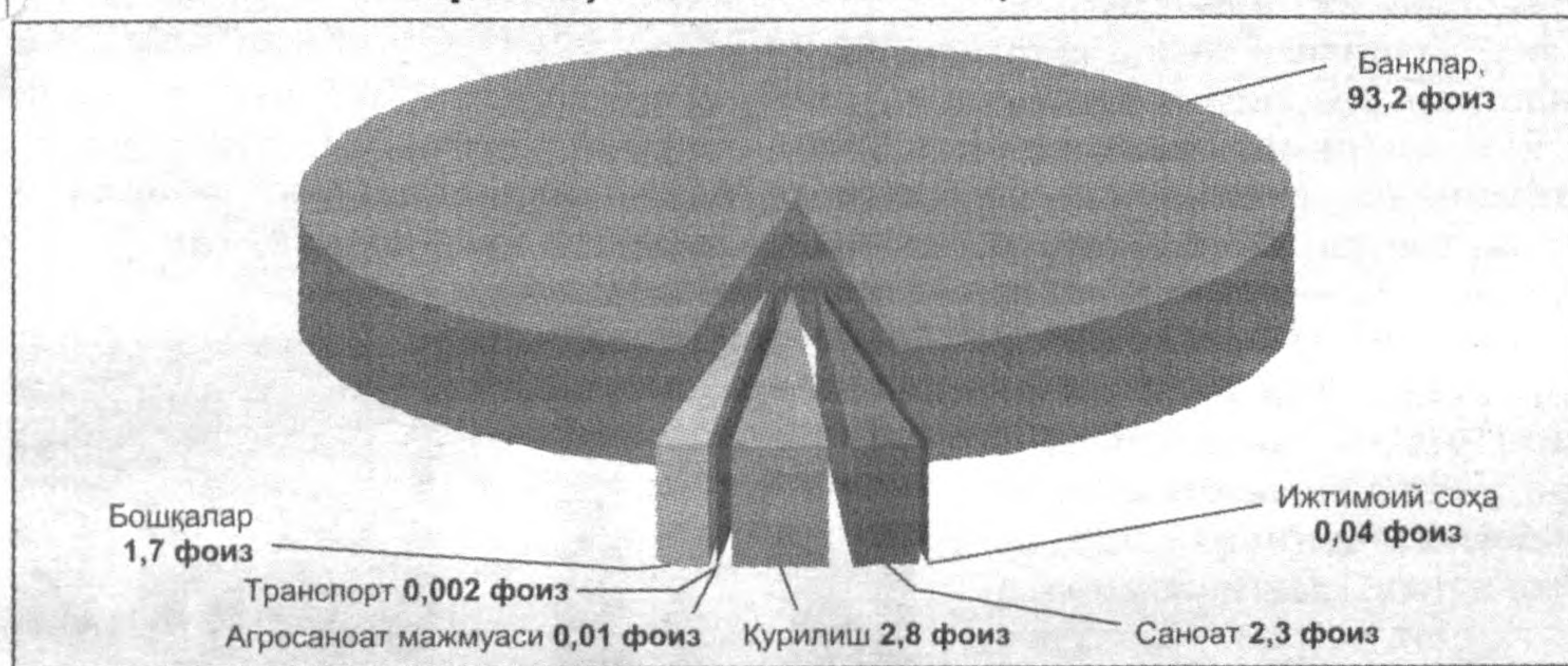
Аҳоли жонбошига кўра кўрсатилган пуллик хизматлар ҳажми бўйича ҳам Тошкент шаҳри биринчилиқни қўлга киритди ва январь-сентябрь ойларидаги кўрсаткич 1 908,3 минг сўмга тўғри келди. Яна икки худудда, яъни Навоий (650,6 минг сўм) ва Андижон вилоятларида (624,2 минг сўм) аҳоли жонбошига кўрсатилган пуллик хизмат ҳажми 600 минг сўмдан ортгани маълум бўлди.

3-жадвал.

Бозор хизматлари ишлаб чиқарилиши

	2014 йил январь-сентябрь		2015 йил январь-сентябрь		2014 йилнинг январь-сентябрга кўра фоизда
	млрд. сўмда	яқунига кўра фоизда	млрд. сўмда	яқунига кўра фоизда	
Жами хизматлар	57 197,2	100	62 841,0	100	112,9
Шунингдек, қуйидаги турлар бўйича:					
Алоқа ва информатика хизматлари	3 065,4	5,4	3 403,0	5,4	116,4
Компьютер дастурлаш хизматлари	129,1	0,2	164,2	0,3	112,9
Молиявий хизматлар	4 911,3	8,6	5 901,7	9,4	128,5
Транспорт хизматлари (логистика билан бирга)	15 804,3	27,6	16 999,3	27,0	103,4
Қурилиш хизматлари	2 610,9	4,6	3 615,6	5,7	114,6
Технологик ускуналарга техник хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш бўйича хизматлар	261,1	0,5	482,3	0,8	117,7
Қишлоқ хўжалиги техникаларига техник хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш бўйича	80,4	0,1	77,2	0,1	110,3
Сайёҳлик хизматлари (меҳмонхона хизматлари билан бирга)	252,2	0,4	316,1	0,5	114,9
Савдо ва умумий овқатланиш хизматлари	12 553,2	21,9	14 556,3	23,2	116,1
Маиший хизматлар	2 040,5	3,6	2 509,8	4,0	115,1
Таълим бўйича хизматлар	1 508,9	2,6	1 828,1	2,9	109,5
Соғлиқни сақлаш сектори хизматлари	604,4	1,1	808,6	1,3	117,0
Қишлоқ хўжалиги соҳасидаги хизматлар	322,0	0,6	365,3	0,6	114,4
Бошқа хизматлар	13 053,5	22,8	11 813,5	18,8	113,9

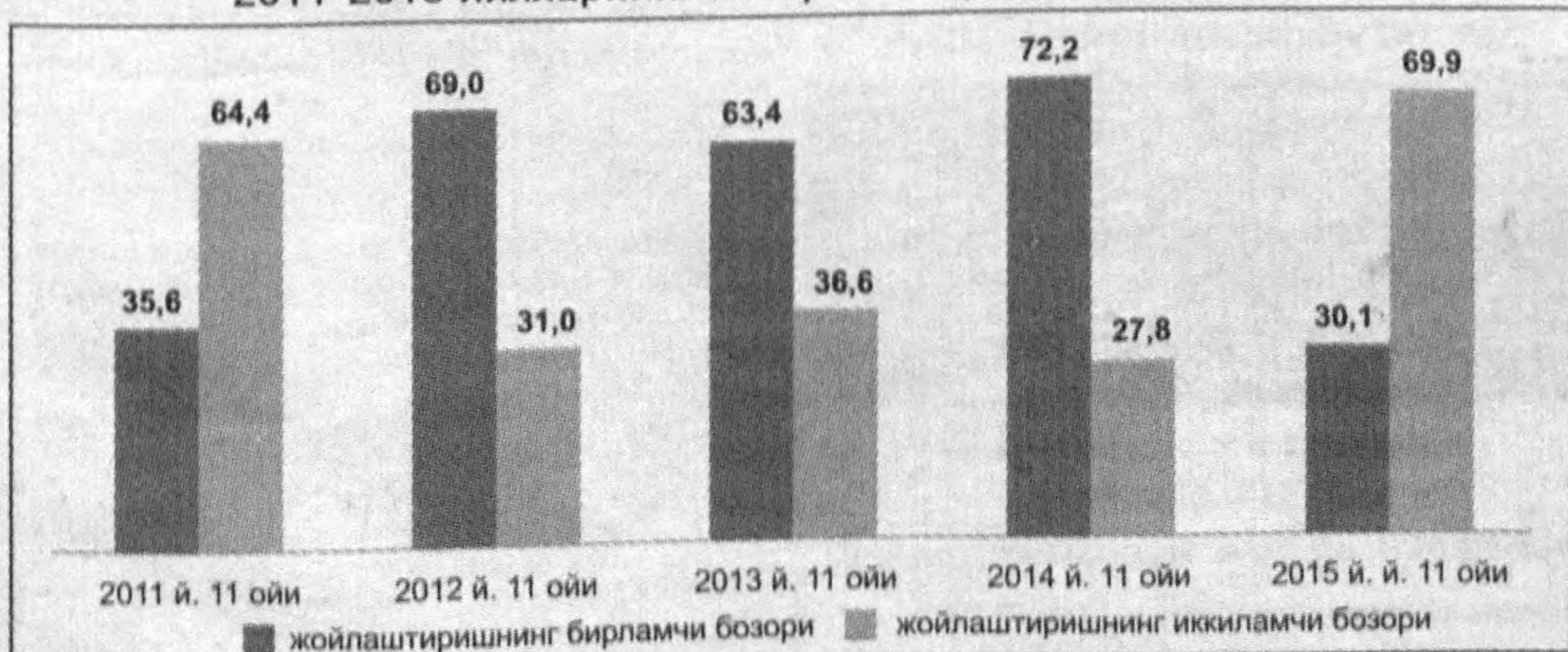
STATISTIKA

Биржа савдоларининг ҳажми,
2013-2015 йилларнинг ноябрь ойидаБиржа айланмасининг динамика-
си, 2013-2015 йилларнинг 11 ойидаБиржа айланмасининг
тармоқлар бўйича таркиби,
2014 йилнинг январь-ноябрь
ойларидаБиржа айланмасининг
тармоқлар бўйича таркиби,
2015 йилнинг январь-ноябрь
ойларидаҚimmatли қозғалар биржа айланмасининг тармоқлар бўйича
таркиби, 2015 йилнинг ноябрь ойидаБиржа савдолари натижалари бўйича
инвесторлар ҳақида маълумот, 2015 йилнинг ноябрь ойида

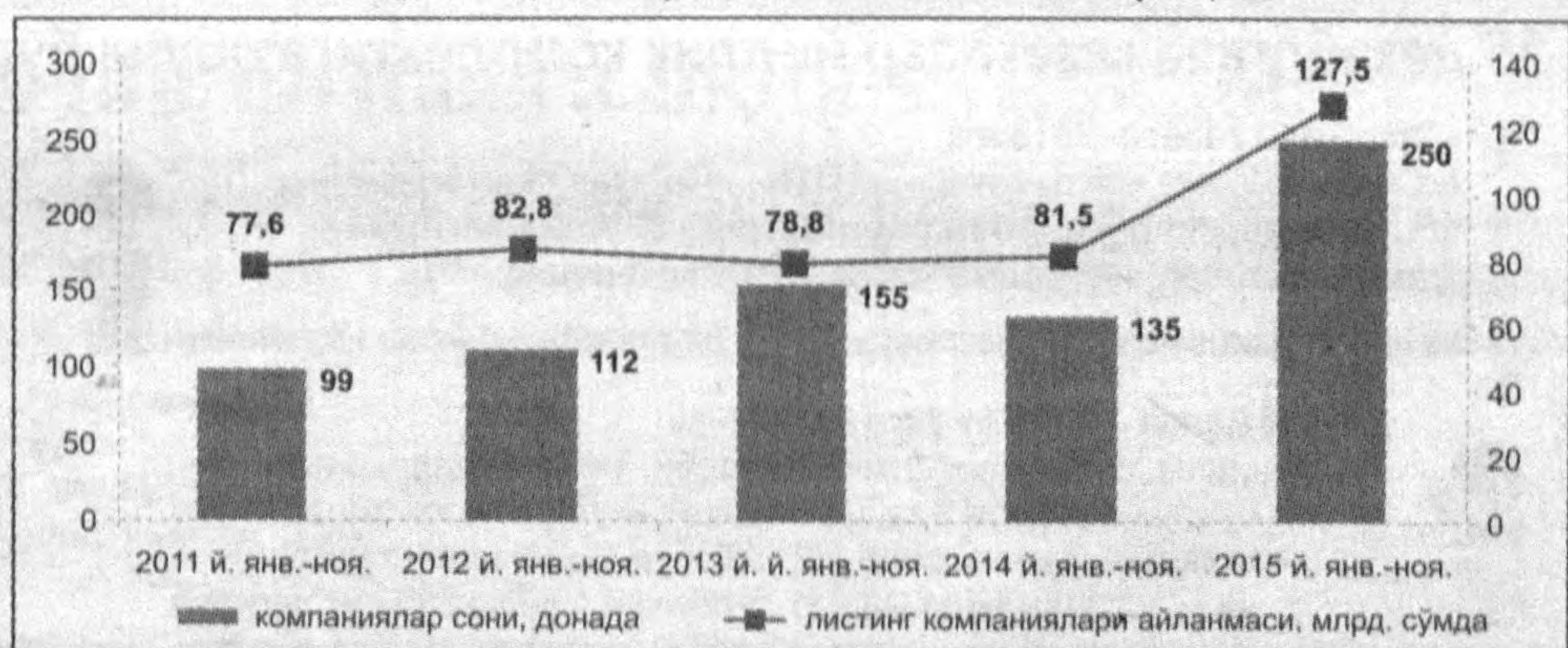
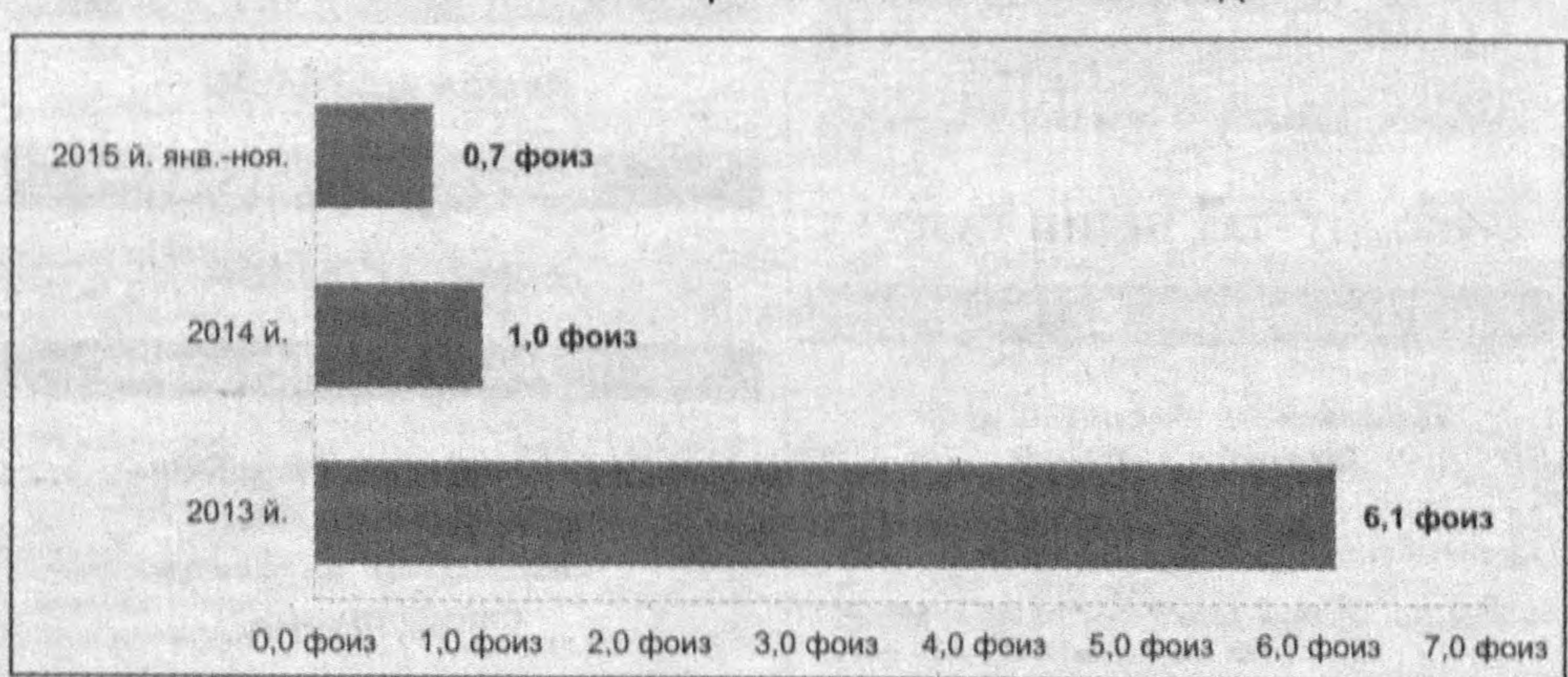
	Битимлар сони, донада	Битимлар миқдори, млн. сўмда
Жисмоний шахслар		
Мурожаатлар	45	1 297,2
Қўшимча эмиссияларни жойлаштириш	280	5 212,3
Хусусийлаштириш	0	0
Жами	325	6 509,5
Жисмоний шахсларнинг умумий ҳажмдаги улуши	85,5 фоиз	49,2 фоиз
Юридик шахслар		
Мурожаатлар	27	2 255,9
Қўшимча эмиссияларни жойлаштириш	28	4 464,8
Хусусийлаштириш	0	0
Жами	55	6 720,7
Юридик шахсларнинг умумий ҳажмдаги улуши	14,5 фоиз	50,8 фоиз

Биржа савдоларида иштирок этувчи брокерлик
идоралари рейтинги, 2015 йилнинг ноябрь ойида

Брокерлик идоралари	Битимлар сони, донада	Битимлар умумий миқдори, млн. сўмда	Солиш-тирма нисбати, фоизда
«Alp omad invest» МЧЖ (БИ №416)	41	18 215,6	73,8
«TAT REESTR» МЧЖ (БИ №460)	17	1 483,5	6,0
«Dalal Standard» МЧЖ (БИ №382)	16	1 224,1	5,0
«Universal Depozit» МЧЖ (БИ №455)	4	1 009,9	4,1
«Portfolio Investments» МЧЖ (БИ №454)	70	608,0	2,5
«OSIYO SARMOYA DEPO» ШЖ (БИ № 446)	16	607,7	2,5
«Birinci Banklararo Depozitariy» МЧЖ (БИ №450)	247	510,1	2,1
«Kapital-Depozit» МЧЖ (БИ №443)	13	501,6	2,0
«ТашИнвестКом» МЧЖ (БИ №439)	253	303,0	1,2
«Ishonch LTD» МЧЖ (БИ №444)	38	79,6	0,3

Қimmatли қозғалар биржа бозорининг таркиби,
2011-2015 йилларнинг январь-ноябрь ойларида, фоиздаИнвесторлар кесимида
биржа айланмасининг таркиби,
2014 йилнинг январь-ноябрь
ойларидаИнвесторлар кесимида
биржа айланмасининг таркиби,
2015 йилнинг январь-ноябрь
ойларидаЭнг юқори савдолар ҳажми бўйича эмитентлар ТОП 10 лиги,
2015 йилнинг 11 ойида

Эмитент номи	Соҳа	Ҳажми, млрд. сўмда
«Ипотека-банк» АТИБ, Тошкент ш.	Банк	43,4
«Asia Alliance Bank» АТБ, Тошкент ш.	Банк	12,6
«Трастбанк» ХАБ, Тошкент ш.	Банк	11,1
«Ўзсаноатқурилишбанк» АТБ, Тошкент ш.	Банк	10,7
АТ «Алоқабанк», Тошкент ш.	Банк	10,7
«Qo'qon yog'i-mou» Фарғона вил.	Озиқ-овқат саноати корхоналари ассоциацияси	6,4
«InFinBank», Тошкент ш.	Банк	6,2
«Капиталбанк» АТБ, Тошкент ш.	Банк	5,0
«Kogon Yog'-Ekstraksiya zavodi», Бухоро вил.	Озиқ-овқат саноати корхоналари ассоциацияси	5,0
«Туркистон» ХАТБ, Тошкент ш.	Банк	3,5

«Тошкент» РФБдаги листинг компаниялари
айланмаси ва компаниялар сони, биржа котировка
листидаги ҳолати, 2015 йилнинг 30 ноябрь ҳолатигаРЕПО секциясидаги имзоланган битимларнинг
умумий биржа айланмасидаги улуши,
2013-2014 йиллар ва 2015 йилнинг 11 ойида

Инсон қадри азиз

Пойтахтимизда Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги томонидан 3 декабрь — Халқаро ногиронлар кунига бағишланган тадбир ўтказилди.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими, Соғлиқни сақлаш, Маданият ва спорт ишлари вазирликлари, Касаба уюшмалари федерацияси кенгаши, «Маҳалла» хайрия жамоат фонди, Ўзбекистон фахрийларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш «Нуроний» жамғармаси, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, Ўзбекистон ногиронлар жамияти, Тошкент шаҳар ҳокимлиги, «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия фонди билан ҳамкорликда ташкил этилган тадбирда депутатлар, турли вазирлик ва идоралар, жамоат ташкилотлари вакиллари, маҳалла фуқаролар йиғинлари фаоллари иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирининг биринчи ўринбосари Б.Низомов, Ўзбекистон ногиронлар жамияти раиси

К.Абдуллаев ва бошқалар Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида аҳолини кучли ижтимоий муҳофаза қилиш, бу жараёнда алоҳида эътиборга муҳтож инсонларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш борасида кенг қўллаб-қувватлаш амалга оширилади.

Мамлакатимизда инсон, унинг шаъни, кадр-қиммати ва манфаатларини муҳофаза қилишга қаратилаётган алоҳида эътибор ҳар бир фуқаронинг тўлақонли ҳаёт кечиришида муҳим омил бўлмоқда.

3 декабрь — Халқаро ногиронлар кунини муносабати билан мамлакатимизда жорий йилнинг 30 ноябридан 30 декабрга қадар эълон қилинган Меҳр-мурувват ойлиги доирасида ногиронларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш юзасидан кенг қамровли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Жумла-

дан, жойларда ташкил этилаётган оммавий-маданий ва хайрия тадбирларида эътиборга муҳтож фуқароларни тиббий-ижтимоий ва касбий реабилитация қилиш, бу борада давлат органлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳамда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш идоралари ўртасидаги ҳамкорликни янада кучайтиришга алоҳида эътибор қаратилаётир.

«Кексаларни эъзозлаш йили» Давлат дастури доирасида Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги ҳамда қатор ташкилотлар томонидан эҳтиёжманд инсонларнинг бандлигини таъминлаш, касаначиликни ривожлантириш, тадбиркорлик қояларини қўллаб-қувватлашга оид лойиҳалар муваффақиятли бажарилмоқда. Ҳар йили вазирлик тизимидаги санаторияларда 34 мингдан зиёд пенсионер ва ногирон соғломлаштирилмоқда.

Имконияти чекланган инсонларга ижтимоий хизмат кўрсатувчи ходимларни бириктириш, уларни протез-ортопедия жиҳозлари, зарур реабилитация-техник воситалари ва мосламалар билан таъминлаш, санаторияларда саломатлигини тиклаш учун имтиёзлар яратиш борасидаги ишлар аҳолининг ижтимоий ҳимояталаб қатламини ҳар томонлама рағбатлантиришда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Тадбир давомида алоҳида эҳтиёжманд кишиларга ташкилотчилар ва ҳомийларнинг совғалари топширилди.

Санъат усталари ва ижрочи ёшлар иштирокида концерт намойиш қилинди.

ЎЗА материали асосида.

«Сатрлар ва сиймолар»

Пойтахтимиздаги Иқуо Хираяма Халқаро маданият карвон саройида «Ўзбекинвест» экспорт-импорт миллий суғурта компанияси ҳомийлигида ўзбек миллий адабиётига бағишланган ташкил этилган кўргазма ана шундай номланди.

Кўргазма доирасида 12 нафар ўзбек адабиётининг етук намоёнлари — Абдулла Қодирий, Боту, Усмон Носир, Ҳамид Олимжон, Ойбек, Зулфия, Абдулла Қаҳҳор, Комил Яшин, Пиримқул Қодиров, Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, Тулепберген Каипбергенларнинг асарлари асосида яратилган фотолойиҳалар намойиш этилди.

— Ушбу ташаббус муассасамиз фаолиятида ёш авлод эътиборини ўзбек адабиётига бетақдор аъналарига янгича ёндашув, орқали жалб этиш, улар онгига бебаҳо маданий бойликларимиз ва миллий қадриятларимизни сингдиришга қаратилган навбатдаги қадам ҳисобланади, — дейди «Ўзбекинвест» ЭИМСК матбуот котиби Ортиқхўжа Норов. — Шу пайтга қадар Ўзбекистон тарихи давлат музейи ва Ўзбекистон давлат санъат музейи билан ҳамкорликда «Боқий қадриятлар» шиори остида лойиҳалар амалга оширилган.

Наргиз АХМЕДОВА.

Реклама

ХУРМАТЛИ ГАЗЕТХОНЛАР!

«Солиқ ва божхона хабарлари»/«Норма маслаҳатчи», «Налоговые и таможенные вести»/«Норма» газеталари комплектига 2016 йил учун обуна давом этмоқда.

25 декабргача газеталар йиллик комплектига обуна бўлинг ва қуйидаги БОНУСЛАРНИ олинг:

- 1 «Электрон газета-2016»га («СБХ», «Норма маслаҳатчи», «НТВ», «Норма» газеталарининг электрон версиялари) обуна бўлинганди 50%лик чегирма — фақат газеталарнинг босма комплекти обуначилари учун
- 2 2016 йил давомида «Online газета»ни (gazeta.norma.uz) ўқиш имконияти
- 3 2016 йилда «NORMA» ўқув марказида:
 - солиқ солиш, бухгалтерия ҳисоби, ТИФ ва кадрлар иши бўйича исталган 2 та семинарда бепул иштирок этиш;
 - исталган семинарларда (2 та бепул семинардан ташқари) ва курсларда ўқиш учун (1 та обуна = 1 киши) 50%лик чегирма

- 4 Бухгалтерия ҳисоби, солиқ солиш ва тадбиркорлик ҳуқуқининг долзарб масалалари бўйича «ЖАВОБ БЕРАМИЗ» хизмати:
 - (0-371) 200-00-59 бевосита мулоқот телефони орқали;
 - norma.uz корпоратив сайти орқали;
 - «Электрон газета-2016» дастурининг интерфейси орқали

- 5 «NORMАльная карта» дисконт картаси — «Gorod Skidok» дисконт дастурининг ҳамкор-ташкilotларида (кафе ва ресторанлар, дўкон ва сервис марказларида) товарлар ва хизматлар ҳақини тўлашда чегирмалар

- 6 «top» реклама журнали ва «Poytaxt» радиоси орқали ўз раҳбарингиз ёки бош бухгалтерингизни таваллуд қилган билан бепул қутлаш имконияти

Маълумотларни (0-371) 200-00-30, 244-44-29 телефонлари ва www.norma.uz сайтидан олиш мумкин.

«NORMA» газеталари бирлашган таҳририяти.

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

АХБОРОТ-ТАҲЛИЛИЙ ГАЗЕТА

ҲАМКОРЛАРИМИЗ ВА МУАССИС

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки

«Norma» МЧЖ

«Moliya yangiliklari agentligi» МЧЖ

БОШ МУҲАРРИР

Акмал НАЗАРОВ

Нашр учун масъул

Анвар АСРОРОВ

ЧОП ЭТИШГА ТАЙЁРЛОВЧИ

Газета «Moliya yangiliklari agentligi» МЧЖнинг
компьютер базасида
саҳифаланди

АХБОРОТ КЎМАГИ

ЎЗА, «Туркистон-пресс» НАА

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ:

100084, Тошкент ш.,

Ғ. Мавлонов кўчаси,

1а-уй, 3-қават.

e-mail: info@banknews.uz

www.banknews.uz

Реклама ва эълонлар учун

234-43-18

телефони орқали мурожаат қилинг.

Юридик шахслар учун нашр индекси — 102.

Жисмоний шахслар учун нашр индекси — 377.

Таҳририятнинг фақат ёзма розилиги билан «Банк ахборотномаси»да эълон қилинган материалларни кўчириб босишга ижозат берилади.

Қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва қайтарилмайди.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2012 йил 10 январда 0065-тартиб рақами билан рўйхатга олинган.

Газета ҳафтанинг пайшанба куни чоп этилади.

Буюртма №188

Адади: 5854 нусха.

Нархи шартнома асосида.

Газета АЗ ҳажмида, 3 шартли босма табоқда чоп этилди.

Босишга рухсат этилди: 9.12.2015 й., 9.00.